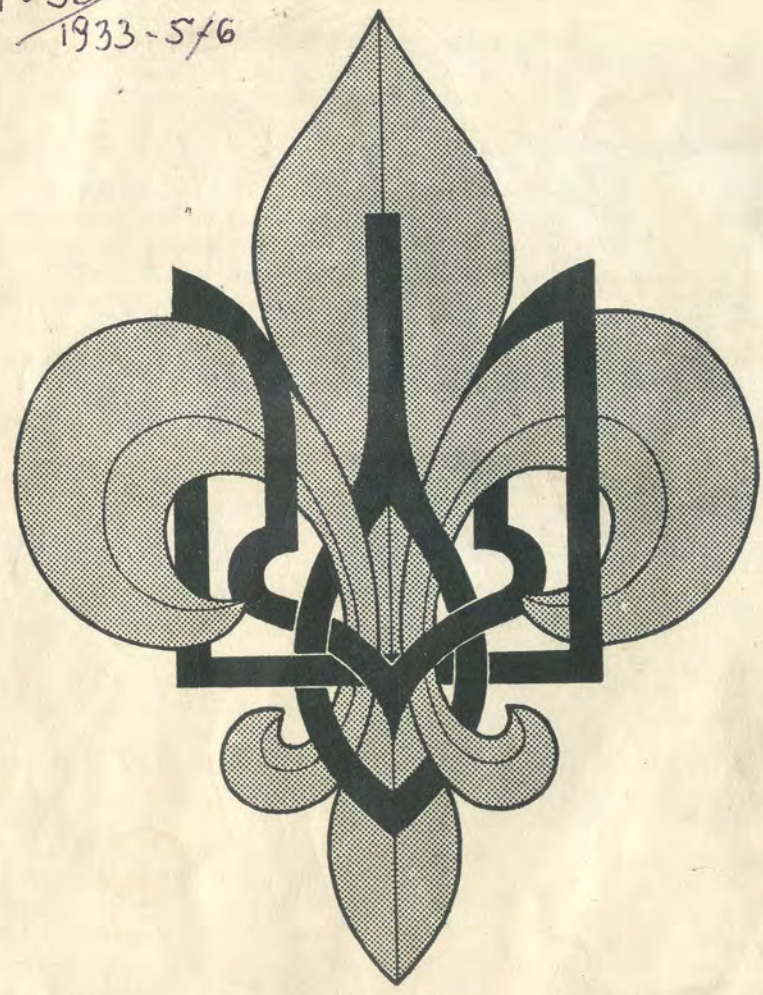

№ 5/6 (81/82) (11)

м о л о д е
ЖУТТЯ

IV
 Ж-17033
 1933-5/6

ЖУРНАЛ УКРАЇНСЬКОГО
П Л А С Т У

04

МОЛОДЕ ЖИТТЯ

ЖУРНАЛ УКРАЇНСЬКОГО ПЛАСТУ

MOLODE ŽYTŤJA — YOUNG LIFE

THE OFFICIAL ORGAN OF UKRAINIAN SCOUT MOVEMENT

Ч. 5-6 (81-82).

ПРАГА, КВІТЕНЬ 1933.

РІК XIII.

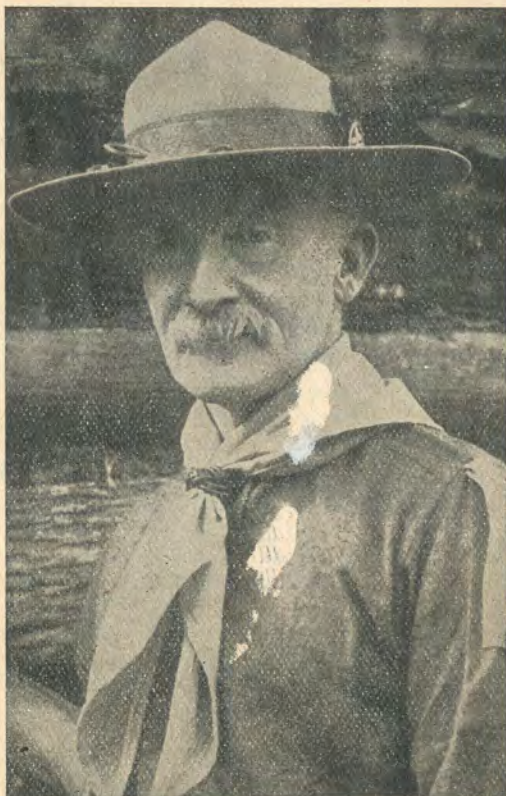
Світовий Начальник скавтів Бейден-Повелл, не вважаючи на старий вік, почуває себе дуже здоровим. В 1932 р. журнал англійського «Кемпінг клубу», де В. П. є головою, помістив вістку, що Ві-Пі мусітиме, з огляду на своє здоров'я, покинути спання на вільному повітрі, як це він досі звичайно робив. Ві-Пі відповів на це таким листом:

«Дорогий редакторе!

Прикро мені довести до Вашого відома, що мушу Вас обвинуватити в очерненню, образі чести й висміюванні мене. В останньому числі Вашого часопису Ви помістили про мене дві абсолютно неправдиві вістки.

1. Я не був «сильно перестужений». Я цілком не був перестужений. Я мав маленьку шлункову недиспозицію, але про хворобу не було жадної мови.

2. Далі Ви пишете, що «мій старий вік мав би узнати за недоцільне спання на вільному повітрі і не дозволити мені це робити». Тепер я бачу, що мій «старий вік» по чортівськи з мене сміявся б, коли б я задовольнив його і дозволив собі спати в кімнаті. Пробі, чоловіче, як впали Ви на таку думку? Я? Я мав би спати в душний кімнаті? Що то має спільного з тим, що я маю понад 70 літ? В сімдесят п'ять років*) мого життя маю вже стільки досвіду і, крім того, знаю, що коли б когось спав надворі — особливо в тих приємно-холодних ночах, що їз пораз маємо — всі ми могли б

СВІТОВИЙ НАЧАЛЬНИК СКАВТІВ
ЛОРД БЕЙДЕН-ПОВЕЛЛ.

*) 22 лютого 1933 Б. П. минуло вже 70 років.

жити понад сто або й більше літ. Але годі Ваш клуб цілком певно був би переповнений, і тому краще, що деякі Ваші сплять у кімнаті й умірають скорше, ніж у 90 літ. Але щоб я в хаті спав — ніколи! Певно, як довго я себе зможу боронити».

Ір. Наріжна.

Відповідь поетові.

«Брати і сестри, заридаймо
Серед чужих на чужині...».

«Ми свої землі не побачимо...
Тільки може у мріях, у снах».

Нехай той, хто з шляху свого
збився,
Хто блукає життям, мов
незрячий,
Хто навіки в пітьмі забулдися —
Нехай той у розпучі заплаче!

Ми ж, Поете, ридати не вміємо,
Хоч й терниста вигнання
дорога, —
Бо ми віримо, віримо, віримо,
Що в борні досягнем перемоги:

Що північного ворога лютого
Подолаето власними силами,
Й Заповіту слова незабутнього
Залучають над рідними нивами.

Наша віра міцна, наче криця,
І нема в нашім серці відчаю.
Хай же той, хто боротись боїться,
Від зневір'я й розпуки риде!

O. C.

Крути.

...Що шлях в майбутнє вкажуть Крути,
Що місто терня — ореол,
Що Україні вічно бути,
Про Україну всім почути —
Бо світа це новий престол.

Було їх триста і не завагались вони виступити на захист України й віддати Батьківщині свій найдорожчий скарб — своє молоді життя.

*Та жертва цвіту української молоді не сміє зійти з наших очей,
вона нам вказує ясний шлях у наше майбутнє.*

І нехай думки нас, молодих, несуться понад Дніпро до їх могил, щоб там зачерпнути цього святого вогню посвяти, що горів у їхніх серцях.

30. січня 1918 р. 300 студентів українських високих шкіл і гімназій зложило свої голови на полях Крут.

В кілька днів по проголошенню самостійності України настав для української держави грізний час. Від півночі сунули більшовики, а на кордонах України не було війська, не було кому боронити столиці держави.

Українська молодь зрозуміла вагу хвили, — зрозуміла, що без збройних сил Україні не встояти.

На перший поклик уряду вони були готові на найбільші жертви, щоб оборонити Рідний Край від ворога.

Не маючи належного військового підготовки, вирушили вони на фронт. Вже сутеніло, коли розгорівся бій: виступили вони проти кількатисячних московських орд і впали.

Впали, та їх віра і посвята зродили нових лицарів; для котрих тих 300 стало ідеалом. І ще одно не сміє забути українська молодь, — що той цвіт нашого народу знищила та замутила Москва.

І ми, пластуни, мусимо взяти собі за приклад тих наших братів, щоб і ми були здібні віддати свої сили, свою працю, а коли прийде час, і своє життя Нації, бо:

Не дармо Ви дали в офірі кров свою!

Воскресне вітчизна! Поклін борцям, поклін і слава!

Пластова веселість.

«Ясні, веселі в нас лица...»

Пластун у своїй мандрівці життя зустрічає веселі, світлі хвилини і темні, сумні. Зустрічає багато річей, з яких може бути незадоволений. Не раз протягом одного дня може найти багато неприсмностей, коли буде звертати увагу лиш на них.

Але пластун не повинен їх помічати, а звернути пильнішу увагу на красу, світло, гармонію. Все і всюди повинен бути задоволений, веселий в життю помімо того, що воно може й тяжке, незавидне. Коли пластун веселий, безжурний, тоді здається йому, що вся природа радіє — сміється разом з ним. Не раз в мандрівці пластунові ноги пухнуть з ходу, язик сохне від спраги, а голод корчить кишки, але коли він веселий, бадьорий, тоді не відчуває умучення і осягає свою ціль скорше. У своїм безкраїм оптимізмі забуває за всі неприсмности і поборює перешкоди без найменшого труду. Йому здається, що вся природа веселиться з ним. Воздух здоровіший, цвіти більше пахнуть, пташки голосніше співають, а сонце і місяць ясніше світять.

Пластун у мандрівці життя повинен нести щире веселість, усміх на устах, бо вони є прикметами людей міцних тілом і духом та певних своєї сили. А для такого чоловіка нема нічого неможливого, бо він є чоловіком сильної волі.

Без веселости й радості нема здоров'я душевного ані тілесного. Деякі лікарі ствердили, що сміх і веселість є ліком на хвороби, а один лікар записував на сухоти кілька порцій сміху денно. Не знаємо, чи він вилікував свого пацієнта, але є загально відомо, що сміх впливає додатньо на здоров'я. Коли людина сміється, кров жвавіше кружляє по тілі, віддих стає глибшим, грудна клітка розширюється, очі набувають гарного блиску, лиця дістають рум'янці.

Від пластунів, яким з лиця не зникає ніколи весела усмішка, не можна почути нарікань, незадоволення. Але навпаки, почуєте від них, що все гарне, всі картини, що вони стрічали на прогулянках, чудові, всі гори високі, води в ріках чисті, всі страви смачні. Всюди, де вони приходили, стрічали приємне товариство, привітних людей.

Весела людина майже завжди приємна для оточення. Вона не забувається чорними гадками і не дивиться на світ чорними окулярами. Вона знає, що багато є на світі нужди і річей, що приносять смуток, але також знає, що нужда й смуток не є правилом. Така людина уміє на кожному становищі бути веселою і щасливою.

Для пластуна весела, лагідна вдача є konieczністю, коли він вступає в життя. Пластунові не до лиця занадто велика повага, смуток. Лагідна вдача робить обличчя лагідним, надає йому краси, а поведінню щирості, привабливості для других, що готові йому навіть помагати. Людина весела має перевагу над другими людьми, сумними, прибитими горем. Весела людина все вибивається на верх.

Пластуни! Де-б ми не були, чи то в рідних Карпатах, чи на золотистім Поділлі, чи на тихих ріках Волині, хай з нами ллється веселий, срібний сміх, а на лицях у нас хай веселою грає весела, привітна усмішка. Рівночасно гартуймо нашу волю, кріпимося, хай не скажуть слабодухи: «Не час нам веселитись!» і ломлячи руки журитись: «Ох, ох, ми в неволі!»

Ми йдемо вперед бадьоро, весело. Надію із завзяттям злучім і не скиглім, бо ми пластуни!

М. Степчишин («Перелетний»).

... «ЗА УКРАЇНУ
ЙОГО ЗАМУЧИЛИ КОЛИСЬ».

Свою Україну любіть,
Любіть її!..

*

Обідрана, сиротою
По-над Дніпром плаче;
Тяжко, важко сиротині,
А нікто не бачить,
Тільки ворог, що сміється.

*

Світе тихий, краю милий,
Моя Україно!
За-що тебе сплюндрували,
За-що, мамо, гинеш?

*

Розкуйтеся, братайтесь!

*

Та не однаково мені,
Як Україну злії люди
Присплять, лукаві, і в огні
Її окрадену збудять...

*

Борітеся — поборете!
Вам Бог помагає;
За вас сила, за вас воля
І правда святая!

*

Встане Україна
І розвіє тьму неволі,
Світ правди засвітить,
І помоляться на волі
Невольничі діти!

*

„Лісова Школа“.

Кожна організація, що займається якоюсь творчою працею, має свою певну мету, що її досягає також певними методами. Пласт, що має метою духовне, моральне та фізичне виховання, має також свої певні методи, що лише при їх допомозі може поставлену собі мету досягнути. Є вони своєрідні й надзвичайно влучні, доказом чого є те, що Пласт ось уже черв'ят століття, як усе стало розвиватися: і поширився вже по цілій світі так, що тепер нараховують поверх 2.100.000 душ пластової сім'ї. Лише завдяки своїм методам здобув Пласт такі досягнення. Багато організацій, дещо подібних до Пласту своїми завданнями, звернули на це увагу, рішили і собі скористати з пластових метод і запозичили собі дещо з них.

Тим, хто хоче закладати і провадити пластові гуртки, мало знати такі елементарні поняття, як що то є Пласт і яку має ціль. Крім цього вони мусять бути докладно ознайомлені з способами та методами пластового виховання. Це ще мало знати, що Пласт не є такою забавкою для дітей, коли хлопці, щоб кудись діти вільний час, одягають короткі штаниці та йдуть у ліс грати індіанські, чи там військові гри — як це ще й тепер часом можна почути від осіб, що не цікавилися ближче Пластом і свої поняття про Пласт будували на спостереженнях організацій, що невдало його наподобили. Основники Пласту в перших же літах його існування сразу відчули, що поки не почнуть з вихованням таких пластових провідників-інструкторів, що знали б яким способом, якими методами треба працювати з молоддю, щоб виховати її так, як цього хоче Пласт, то доти неможливе поширення Пласту. Побачили також, що принагідний провідник, що може й хоче працювати, але що є до певної міри в цій заняттю ляк, може навіть завести пластову молодь з прямої на хибну дорогу. Зрозуміли це, і почали улаштовувати від часу до часу фахові курси-табори для кандидатів на пластових провідників-інструкторів. Однак шляхом своєї розвинутої Пласт ішов усе далі — це також одна з причин, чому Пласт по більшій частині короткім часі не застарів і не перестав існувати та розвивається далі — вірний своїй засаді шукати все нових та ліпших шляхів — і з бігом часу виникла в Англії — серці Пласту — потреба заложити школу пластових провідників. У розлогім заповіднику (резервації) — т. зв. Гілвел Парк, кілька миль від Лондону, заложила англійська пластова Асоціація таку школу-табор, де рік річно збираються найліпші англійські провідники, щоб удосконалити свої знання. Є це свого роду пластовий університет. Протягом цілого літа відбуваються там 14-денні курси, на які їздять пластуни буквально з цілого світа. Проводить ті курси провідник Гілвелю — він там стало мешкає — з багатьма ріжними інструкторами та спеціалістами. До Гілвелю нелегко дістатися, бо до кожного курсу зголошується, звичайно, кандидатів більш, ніж є місць, а до того й оплата також не мала. «Гілвелські новики» — так називають курсантів Гілвелю — є дуже часто з сивим волоссям, а то й з лисою головою, але всі вони «новики», всі рівні, всі пильно вчать. Виховання в тій школі поставлено надзвичайно добре і її абсолюенти розїздяться по цілій світі не тільки добре ознайомлені з методами пластового виховання та з великим знанням з практичного пластування, але і так череняті пластовим духом, що при відїзді прощаються справді як рідні брати — дехто і з сльозами на очах. Хто з успіхом абсолютував гілвелський курс, стає «першорядним гілвелським пластуном» і членом І. почесного відділу Р. Бейден Повелла. Рік-річно члени того відділу відбувають свій зїзд в Англії, на який приїздить усі абсолюенти з цілого світу — якщо можуть дозволити собі такі видатки. Всі ті абсолюенти, й тільки вони одні, мають право на всіх пластових святах — навіть і на тих найофіційніших — носити пластовий однострій без жадних пластових відзнак. Лиш на жовтавій гілвелській сорочці з заковченими рукавами носять гілвелську хустину. Це можна було бачити й у Празі, коли на святинім засіданню знагоди Словянського Джемборі в 1931 році промовляли пластуни представники ріжних народів; англієць єдиний з них усіх мав заковчені рукави й гілвелську хустину та не мав на собі жадних пластових відзнак.

Кожна пластова організація старається майже що року когось із своїх провідників туди послати. Однак це мало для організації, що нараховує кілька тисяч членів, послати навіть кількох пластунів до Гілвелю. Тому багато організацій заложили свої власні курси провідників. Так само і Союз («Сваз») Юнаків-Скавтів Чехословаччини заложив таку школу і назвав її «Лісова Школа».

Організатором її був абсолювент Гілвелю Франк А. Ельстнер. З часом однак виникла потреба робити річно кілька курсів такої «Лісової Школи». Згідно з адміністративним поділом Союзу основано чеську, моравську, словенську, а пізніше й шлезьку Лісові Школи. Останніми часами роблять старання, щоб оснувати таку школу й на Закарпатті. Провідницький вишкіл поставлено в них на високий ступінь, і річно кожна така школа уладжує один а то й кілька інструкторських курсів-таборів — хлопчачих і дівочих. Крім того уряджає ще спеціальні курси для провідників новиків (вовченьат).

Цього року одна наша пластунок і двоє пластунів абсолювували такі курси-табори в Словенській Лісовій Школі. Одним з них був і я, що абсолював V. курс Словенської Лісової Школи в Ременінах коло Пряшева. Цей курс тривав від 3. до 13. VII. 1932. Звичайно кожний курс тривав 14 днів, але цього року було зроблено спробу перевести курс протягом 10 днів. Матеріал, що його проходили у Лісовій Школі, часом і за 14 днів тяжко весь перебрати — тож можете собі уявити, як дорогий був тепер час курсантам та інструкторам. Цілий день був дійсно так використаний, що ані одна хвилинка не пішла надармо. Однак за цілих 10 днів курсу не помітив я на курсантах ані краплини якоїсь знеохоти до праці. Виклади були дуже вміло підібрані й пересипані практичними вправами, і взагалі все переводилося так цікаво, що курсанти не встигали стежити за тим, як минає час, та іноді думали навіть, чи не пошвидко скорше кликали кухарі, коли треба було переривати таку цікаву працю або виклад та йти їсти. До-речі, годували курсантів добре, лиш сонце, свіже повітря, купання та праця немилосердно забирали з людини всю набуту їною енергію й примушували шлунок час від часу всетаки буркотіти. Треба зазначити, що курсанти не мали нічого спільного з кухнею (хліба, коли приходили по страву!) і з зв'язаними з тим працями. Був окремий гурток пластунів, що мав дбати виключно лиш про кухонні справи (рубати дрова, носити воду, ходити по продуктах, тощо). Кухня мала також показати, як і з яких продуктів треба варити в таборах, що їх потім курсанти самі будуть уряжати.

Усіх нас курсантів було 16 чоловік, з них українець й один. Кожний з нас мав иншу пластову ступень, як рівнож були досить великі різниці в літах. Але вже при першій ватрі провід курсу вміло розв'язав ці труднощі. Всі дотеперішні відзнаки, чи старшинства, чи ступені, мусіли всі курсанти відчепити; розділили всіх нас на три гуртки, кожний член гуртка дістав свої барви після назви гуртка і лиш тим різнилися за цілий той час курсанти один від другого — а инші всі різниці не існували. Ніколи не трапилось на цім полі непорозуміння. Далі, кожний інструктор викладав так, як мав би кожний курсант потім викладати дотичну річ в своїйому гуртку. Все, що лиш прослухали, мусіли курсанти практично перевести, або зробити. Навіть і ті змагання та гри, що мали б потім робити в своїм гуртку, мусіли переводити тут самі. Дуже велику увагу звернено було на психологію дітей, їх розвій, препуберту пуберту, наслідки їх і взагалі всі питання з цим зв'язані. Ці питання надзвичайно добре й докладно перебрано. На цю сторінку в Пласті кладеться дуже велику увагу, бож Пласт властиво майже найбільше має до діла з такими дітьми, що переживають пуберту — себто такий період, коли з них можуть стати під умілим проводом розумного провідника добрі одиниці, але з яких не ознайомлений з тим лійк може зробити й найгірших членів людської суспільности.

Кожний день був розложений так: рано о год. 6 вставання, гімнастика, купання, прибирання шатер, снідання і о 8 годині збірка в інструкторським таборі (інструктори мали окремі табор від курсантів) для піднесення прапору і вислухання денного наказу. Після збірки всі скидали однострої (до збірки мали йти у повнім однострою), вбирали плавки (купальні штани) та йшли або на виклад, або на практичні вправи, в залежності від того, що було призначено. О год. 10 діставали другий сніданок. О год. 13 був обід і відпочинок до 14 год. Після відпочинку знову праця аж до вечері з малою перервою о год. 16—17 на підвечірок. Вечеря була о год. 19, вечірня збірка о год. 20, а о 21 год. лягали всі спати, якщо не було ватри. За цілий табор було лише три ватри. Звичайно всі йшли спати в призначеній порі, бо дійсно було по чім відпочивати. Але часом збиралися охочі — коли не було офіційної ватри, — залазили до Ти-Пі (індійське шатро, в яким можна палити вогонь) розкладали ватру, сідали, або лягали довкола і тут дійсно показувалась та правдива пластова щирість, що при офіційній ватрі не все показується в усій своїй повноті. Оповідання чергуються зі співами. Співають пісень словачських та українських. Найшлось кілька словаків — від Шаріша та Спішу недалеко до Лемківщини — що знали деякі українські пісні. Від них решта вчать їх співати, і укра-

Іська пісня лунає, співана в пів-голос (бо пора пізня і не можна кричати), але з тим ліпшим вислідом. Я мушу співати все нові й нові українські пісні. Але приходять на зміну словацькі, і ніби не має різниці — такі вони подібні до українських пісень! Дрова давно вже догоріли, а ми все ще сидимо й сидимо, підкидаючи до жару вже й найдрібніші трісочки, але нарешті таки треба йти спати, бо вартовий вже аж палицею жене з шатра. Розходимось, — але такі хвили не затираються в пам'яті.

Прибув я до табору надвечір. Деякі інструктори, командант і помічник гурток (кухарі) вже були на місці. Частина інструкторського табору була вже поставлена, будували саме кухню. Дали й мені працю — точніше — я сам приголосився, коли поставив своє тимчасове шатро. Ще з одним пластуном пішли ми до ліса, нарубали матеріялу й зробили браму до інстр. табору і махт на прапор. До вечера вже зібралися майже всі курсанти й поставили собі тимчасові шатра, бо завтра вже в рамках курсу мали будувати свій курсантський табір. Після вечері запаленням ватри офіційно розпочалася Лісова Школа. Провідник сказав коротку промову. Дивно, як він уміє в коротку словами промову вложити стільки змісту й тепла! «Зійшлись ми добровільно до пильної праці...» сказав він і затяв на знак того до обрубка сокиру. Дав кожний представлявся, хто він і звідки. Кожний з них був зі Словащини і хоч особисто й не знали один другого, то з назви гуртка й місцевості та головню з пластового імени вже більш менш знали, хто і що. «А я український пластун» — сказав я. Потім курсантів розділили на гуртки. Провідником одного з них призначили мене. Наш гурток призначили на завтрішній день черговим — це значить, що цю ніч мав вартувати — а мене призначили таборовим вартовим. Було заведено, що кожний гурток по черзі мав денну службу — то значить, що один з членів мав бути денним вартовим, вночі цілий гурток мусів вартувати, а вдень дбати лише про те, щоб була свіжа вода до пиття. Денний вартовий мав слідкувати за додержанням денного програму, мав розділювати евентуальну денну працю між гуртками та переводити збірки і підносити та спускати прапор. Табор був побудований так, що кожний гурток мав одно шатро поєдинче на 2 особи, а одно подвійне на більше осіб. Таборове життя йшло так, як мало йти в звичайнім пластовім таборі, з усіма звичками та звичаями. Першого й другого дня прапорець чистоти дістав я. Це викликало таку конкуренцію між гуртками, що вже на четвертий день прапорець стояв посеред табору на знак того, що тяжко вибрати, чиє шатро ліпше й чистіше. Увесь час провадились міжгурткові змагання в усіх пластових умілостях і грах. Що торкається мене, то не було ані одного змагання, де б я не брав участі. Змагання велися все о першенство і кожний гурток хотів бути першим. Тому не диво, що з кожного гуртка до змагань ставили все найліпших і найзручніших змагунів. Мені коштувало багато енергії перекопати своїх товаришів, що змагання робляться не для одиниць, а для гуртків, і що не все я лиш мушу брати участь там, де можуть з таким самим, а може ще ліпшим успіхом, взяти участь інші. Але даремні були мої зусилля. Попросту боялися виступати — а нуж котрийсь з них буде мати гірший осяг, ніж я! У змаганнях здобув я один рекорд Словенської Лісової Школи, що досі ще не був осягнений, як для гуртка, так і для себе, а саме — в скорім одяганню. Одягнувся в повний пластовий однострій за 48 секунд.

Далі наш гурток здобув перші місця: у вільнім бігу, забавній штафеті («перегони тачок», скакання на двох ногах, «малючий біг» і нарешті звичайний біг назад на місце старту), в штафетовім ношенню води (гурток розставився на просторі від інструкторського табору до криниці. На даний знак перший діставав менажку, біг до другого, другий до третього і т. д. і передавав менажку далі; той, що стояв коло криниці, набірав до неї води і подібним же способом в бігу передавалася менажка з водою назад. Наш гурток приніс найскорше воду і найменше розілляв). У волейбалеvim змаганню наш гурток побив усіх і навіть інструкторів. Другі місця — в робленню тотему (для нашого гуртка робив я), легкій атлетиці, пилянню дерева. Треті місця — в перепалюванню штафату (штафат для кожного гуртка натягається окремо; на даний знак кожний гурток мусить назбирати дров, запалити під штафатом огонь і чий скорше перегорить, той гурток виграє), сигналізуванню, в ставленню шатра, стрілянню з луку та киданню стрілки. В перетягуванню шнура кожний гурток осягнув однакове число точок. Крім того, відбувались різні забавні змагання, наприклад: сірник тримається під носом і передається другому також під ніс, але без помочі рук; на землі у віддалі пів метра від себе розкладається десять

патичків. Скакаючи на одній нозі і двох руках, треба по однім усі їх визбирати й зложити коло першого. Змагання, до-речі, дуже тяжке. Крім цих, було ще багато інших. Також було багато різних пластових гор і забав. У вільні ж хвилини — всетаки часом і на ці спромогалися — грали завзято у волейбал. Протягом курсу перебрали такі предмети: Таборування, ведення табору, будова шатер; огонь, огнища, варення в природі; вода, криниці, ріки, човни та їх будова; дроворубство і сокирицтво, таборове будування, піонерські будівлі; узли. Знакування й слідження. Тотемізм. Перша поміч, догляд хорих, гігієна. Психологія дітей та юнаків, препуберта і пуберта, стремління, змисли; тілесне, духове й полове виховання в добі дозрівання. Історія пласту до і повсюдного, організація світового скавтіну, пропаганда скавтіну. Роверінг. Відділова організація, розділення річної праці у відділах, ведення сходин, ручні праці. Пластова бібліотека. Орієнтація в природі й на мапі, мапи, малування, шкідкування. Міряння віддалі, висоти й часу на око та при допоміжних ріжних середників. Метеорологія та вгадування погоди. Пластові гри, ласовання й кидання бумерангом. Пластова гімнастика. Легка атлетика, плавання, стріляння з луку. Та багато дечого иншого.

Погода весь час була чудова і лиш один раз була коротка буря. Курсанти виглядали як мурини. Ріку, що називалась «Топля», треба було власне назвати «Тепла».

Ще при ватрі, коли я представився як український пластун, викликало це в усіх пластунів зацікавлення. А на другий день безперестанку мусів я кожному з них оповідати, хто я, звідки, чому опинився тут; кожний роспитував що це за відзнаки я ношу, що значить жовто-блакитна стрічка; а коли довідались, що Укр. Пласт у Галичині розв'язано, то це викликало в усіх обурення і просто не хотіли тому вірити. Почали роспитувати як це сталося, чому немає ще самостійної України і лиш один (між 16 словаками) найшовся такий, що ще не знав, що українці й москалі це щось ріжне. Але потім протягом 10 днів він усе старався бути близько мене й при кожній нагоді починав розмову про Україну. Так само й інші весь час роспитували мене про Україну та Укр. Пласт. Одного разу балакав я про це й з провідником Лісової Школи. Його це так зацікавило, що він запросив мене заїхати до нього, як буду вертати до Праги, щоб тоді докладніше поговорити.

13. VII. закінчено Лісову Школу ватрою — також незабутні хвилини. Кожний з абсолювентів зложив обіцянку завжди працювати для Пласту, потім трохи заспівали. Цей ночі власне як не було. Один з другим ще мав про щось поговорити, і коли ті найцінніші лягали спати, то інші вже встали й збирались до ранішнього автобусу. Коли ж сонце показалося зза гори, то курсантів уже там не було. А я помандрував до нашого табору через Вигорлят і Морське Око (гарне озеро посеред гір Вигорлят на північний схід від Ужгороду) на Закарпаття.

Петро Зленко.

Пласт, як виховничий систем.

В історії педагогіки небагато прикладів такої казкової швидкості, з якою поширився скавтський рух. Започаткований в перші роки нашого століття, шириться скавтінг не лише в Англії, а й далеко-далеко за її межами. Шириться скавтова ідея не лише між англо-саксами, а й серед народів кельтських, германських, слов'янських і різних інших.

А нині скавтів є кілька мільонів (біля 3) та нема на цілій земній кулі закутка деб серед культурних народів не булоб скавтів. На останнім світовім здвизі («Джемборі»), що відбувався в Беркенгеді в Англії, брали участь представники молоді 42 націй. Були там уперше й наші представники — галицькі пластунки, як і емігранти з Великої України.

У всіх це в пам'яті перший слов'янський здвиг скавтів, що відбувався минулого року в Празі, та виявив напями й силу розвою скавтіну між слов'янськими народами.

Треба визнати за надзвичайно цікаве явище той шалений успіх, з яким поширився скавтовий рух у цілм світі. Без сумніву треба признати, що скавтінг посідає властивості надзвичайно цінного виховничого систему. Так принаймні оцінено скавтінг ще в 1923 році на однім із засідань Лігн Народів.

Все це дає підстави для запитання: чому так? На чім ґрунтується корисність цього систему? Чим зясовується та увага дітей і педагогів, що її завоював собі скавтінг?

Причини ці двох категорій. Поперше — психологічні, подруге — соціальні. Перші освітлює молода ще зовсім наука — педологія.

Ще до недавня фізичне виховання не знаходило собі поважного місця в педагогіці. Нова ера у сфері педагогічних теорій зачинається в кінці XIX. стол., коли під впливом розвитку біології, фізіології та психології дитина стає об'єктом наукового досліджу.

Під цим впливом надають важливого значіння розвиткові динамічного боку людської природи. Твердиться, що чинність дає дитині досвід, а з нього потрібні знання. Чинність дозволяє дитині ліпше усвідомити своє місце в оточенню. А тому діти мусять і в школі бути все чинні під чимось розумним кермуванням, а не «кувати» слова, одірвані від чину, нудні й нецікаві.

Виховання має створити громадян. І діти мають розуміти основи, в силу яких існує обов'язок підпорядковуватися певним правилам, що їх висовує громадське життя. Не шляхом заучування формул та слів, а лише пізнанням осіб й чину, діти пізнають основи авторитету та розуміють елементи громадського життя. А тому, що шлях дитячого пізнання це забави, забави мають задовольняти вроджені нахили дітей, мають відповідати інстинктам.

Чимало педагогів (Дюї, Прейер, Бюлдвін) висловлюють ту думку, що дитина в її індивідуальнім розвитку, повторює для задоволення власних інстинктів, промислову історію людства. На цій основі має бути побудовано більшість забав для дітей 8—12 років.

Ось чому скавтінг такий близький дітям. Він дає можливість бути дитині чинною, допомагає розвивати центри почування та асоціації. Виховнича сила скавтингу являється і полягає в задоволенні таких інстинктів як будування, забави, творчий, самоохорони, соціальний. Особливо останньому надають педагоги не будь яке значіння. На думку Натюрна людина стає людиною лише в громадським оточенню. Всяка ізоляція шкідливо впливає на розвій духовних властивостей. На думку Бергсона, людина, що найкраще зможе задовольняти свої соціальні потреби, завше висовується на поверх життя. В цім полягає соціальний добір найбільше успішних осіб.

Пласт допомагає розвинути цім властивостям. Пластовий гурток це 8—10 осіб, що творять самостійну громадську одиницю. Цей гурток має свою самонаправу. Пластуни вибирають собі ватажка, поділяють між собою різні свої обов'язки. Життя у гурті навчає послуху, карності, свідомого виконання взятого на себе обов'язку, привчає до несення громадської повинності. Пласт — підготовча школа для служіння ще більшій громаді: народові — нації — державі.

Тих, що стали ватажками, пласт привчає свідомо ставитися до своїх товаришів, та оцінювати їх співпрацю. Пласт таким чином навчає провуду, себто умінню бути провідником, дає ґрунт для виховання сильної особистості та могутньої волі.

Ще одну дуже цінну заслугу має Пласт. Це є естетична свідомість дітей, що живуть у природі. Величезна заслуга скавтингу в тім, що він відриває дітей від брудних вулиць міста, веде їх у ліс, поле, на беріг моря, або річки. На самітній варті, в таборі коло шатрів, у яких сплять товариші вартового, ліс навчає пластуна вслухуватися у величну тишу природи, почути голос «Великого Папа». Спокій, духова рівновага, сила духа, оце ті дорогі дари, що їх дає пластунові ліс. Тут пізнає пластуна таємничий спокій всесвіту, навчається пити з невичерпальних джерел радості й пізнання, що спочивають у обіймах гаїв, гір, долин, що ховаються в пливучих хмарах, та розбуялій бурі, в усмішках сонця, та вічно мовчазних зір.

Чимало прислужився Пласт для соціального виховання молоді.

Скавтінг є виховання для громадського життя, співжиття молоді всіх класів та верств, самовиховання та взаємовиховання в таборі, клубі, вправах, у кожній спільній праці. Пласт виховує здорових, енергійних громадян, що зможуть послужити своєму народові.

В Європі звикли в кожне національне свято бачити на вулицях міста струнки ради пластунів із їх прапорами, оркестрами, всіми атрибутами організації. В Пласті діти виконують свій громадський обов'язок. В службі громаді скавти не лінуються часто-густо нести й дуже відповідальну та тяжку працю. Знані приклади, коли скавти були чинні у війську, в організаціях «Червоного Хреста» (Польща), під час революційних переворотів (Ч. С. Р.).

Заложений на принципах міжнародного братерства молоді, скавтінг не затруївся політиканством і інтернаціоналізмом. Скорше навпаки, основи скавтіngu дозволяють всюди прибрати питомих національних ознак. Символом цього й та національна назва, що її для своїх скавтів уживають різні народи («Les éclaireurs» у французів, «Les Exploradores» у еспанців, «Die Pfadfinder» у німців, «Пластун» у нас). Скавтінг таким чином може бути школою націоналізму.

У своєму стремлінню до всесвітнього братерства, скавтінг витворив могутню централу з осідком у Лондоні. Конгреси, табори, що відбуваються у різних кінцях світу — докази співпраці десятків народів.

Гасла скавта: віддати своє життя Батьківщині та охоче допомогати ближнім. Ці гасла, що мають бути основою нової школи, мали би бути головними гаслами і школи української. Конечна ціль такої школи була б разом із тим вселюдським досягненням на шляху до ліпшого будущего.

Інж. Євген Кульчицький.

Пластун-самітник.

Вже 20 літ минуло від тої хвилини, а я бачу перед собою цю сцену, немов-би це було вчора: «студент» І. кляси академічної гімназії у Львові підходить на коритарі до професора Др. О. Тисовського з хвилюванням у серці та витягаючись, щоб виглядати трохи більшим, і просить о прийняття до Пласту. Нічого не помогло! «Почекай трохи, як підростеш, то приймемо» — не то ласкаву, не то жаргівливу відповідь почув я (бо це я був тим героєм). Не можете собі уявити, як це було прикро для молоденької душі, просто трагедія, бо хто зна чи був би я взагалі дочекався у моєму житті прийняття до Пласту, бо вже стільки часу минуло від тоді, а я ще й досі не дуже то «підріс» та вже й надії мало лишилося.

Посумував я тоді трохи, а потім сказав собі: «Я хочу бути пластуном — і буду! Ніхто мені цього не заборонить!» І від тої хвилини я почав пластування на власну руку, з книжок та часописів, що мені попадали до рук. З нашої пластової літератури не було ще майже нічого. Аж 1913 р. появилася книжечка Др. О. Тисовського «Пласт». Я був змушений користуватись головню польською пластовою літературою і мушу признати, що це були добрі книжки, немов написані саме для самітників, для самоосвіти у пластовому дусі. У нас, на жаль, і досі не немає книжки такого характеру, як напр. «Narce młodzieży», хоч *саме* *тепер* була б вона просто неоцінена.

Якже виглядало моє пластування? Я зачитувався пластовою літературою та старався все, що там знайшов, зараз таки переводити в життя. Воно звучить дуже коротко та нецікаво, але в дійсності воно здолало мене цілого полонити, забираючи весь мій вільний час, всі думки, всю силу... Спочатку йшло тяжко, головню коли я був у місті. Місто, безумовно, вяже людину, а я тоді не умів ще собі дати ради. Але незабаром прийшла війна і я опинився на селі, з образом струнких лав пластунів у душі, пластунів, що брали участь у Здвизі (1914 р.). Життя на селі, головню, коли трохи пізніше я переїхав жити у гори — Карпати, — ще найкращі літа мого пластування. Школи не було, і я весь свій час переводив на пластових вправах та науці і то головню на лоні природи. Тут неможливо описати ті всі мої змагання та пригоди, що через них я добивався пл. вмілостей та знання. Нераз я тепер щиро засміюсь, як згадаю мої невдачі та пригоди: як я виносив з дому якийсь старий горщик та вчився за селом у лісі варити; як пробував пекти хліб, коли не було нікого дома; як ціле літо спав під голим небом у садку та вночі втівав змочений несподіваним дощем; або в горах годинами сигналізував до видуманих пластунів; або із замкненими очима вязав узли; або розпалював «живий вогонь тертям»... — Тоді мені було не до сміху, а инколи то такі добре впірів. Не все йшло гладко: ще й тепер маю на пальцях знаки від раків, що я їх вчився ловити; від гачка на риби, що чомусь чіпався саме там, де не треба; від ножика, що спочатку більше різав пальці, ніж дерево... А инді, то й за уха натортали, коли я замастив або роздер простирало, натягаючи його немов шатро; коли пощербив сокиру, поки навчився нею володіти; коли сидів цілими днями в лісі і не знали де я пропав; коли оляг був трохи «не в порядку» — по науці підходження чи лазіння по деревах, або плавання в одязі (пластового я тоді ще не мав); або коли в той

небезпечний час я ходив з мапою та компасом; коли вчився стріляти із знайденого кріса; або витаняв мишей з хати — наукою співу та гри; коли вибив вікно стрільнянцем з лука; як урвав шнур, що по нім я злизив зі стріхи; як приніс з ліса сернюка, а він підірпав, розбивав усе, що під роги попало; як вчився «нефортунно» на колесі їздити та молоко (разом з бабою) перевернув і т. п. Немов фільм перебігають переді мною тисячі картин з тих красивих часів.

Ясно, не саму радість мав я з могого пластування, — багато труднощів треба було поборювати, багато неприємностей зазнавати. Оточення не завжди розумів Пласт так, як ми (якщо його взагалі розуміє!), і доводиться боротися майже на кожному кроці. Візьміть хочби абстиненцію. Ніхто не міг, чи не хотів зрозуміти, чому я не можу випити «на здоров'я» з нагоди іменин, чи іншої okazji. Особливо тяжке було моє положення «малого хлопця» у товаристві старших. Дуже часто висіла над моєю головою правдива буря з громами та блискавками. Проти алкоголю було ще доволі аргументів, але який я був бідний, коли я заявив, що не буду пити ні чаю, ні кави (зернистої)... бо у пластовім підручнику написано, що це нездорово пити!!... І так було майже на кожному кроці. А зранку до вечора бути у незгоді з оточенням, це не так легко для підлітка. Але при добрій волі та завзяттю можна ще всеж таки порівнюючи легко побороти ці труднощі, тим більше тепер, коли старше громадянство має багато більше зрозуміння для молоді та пластування.

Гірше й тяжче боротися із самим собою! Ви собі ледви можете уявити, скільки разів щоденно приходять до конфлікту між законами, приписами та поглядами у пластовім підручнику — та бажаннями, почуваннями й «поглядами» малого хлопця!! Це є правдива війна, що її провадить невироблений молодий характер з усіма своїми злими, чи бодай зайвими звичками та збоченнями — проти високого, часом майже аскетично-сурового та непривітного пластового вчирця. Від самого ранку, починаючи від вставання, руханки та купання — аж до останньої години перед сном (яку також треба точно додержувати) мусимо крок за кроком перемогати себе, стараючись запанувати над своїм лінивіством, забавками та почуваннями та примушуючи себе додержувати план, наперед встановлений, згідно з пластовими вимогами. Вірте мені, що це є часами боротьби понад сили молодого самотника! Але і на це є рада. Молодому пластунові, членові гуртка, у хвилинах безсилля та депресії духа, потрібну моральну опору та поміч дає пластове оточення (гурток, чи курінь, провідник, пл. побратими і т. д.). Цю саму роль мусить відіграти у самотника — *Добра література*. Я сам мусів вдовольнятися книжками (співпрацювати з другими пластунами я мав можливість щойно далеко пізніше) і з власного досвіду тверджу: *Добрі книжки це величезний скарб для самотника*.

Такі спомини та думки приходять мені до голови, коли роздумую над сьогоднішнім невідрадним положенням нашої молоді, чи то дома, чи на чужині. Пласт безумовно має величезне значіння для нашої молоді і взагалі для цілого народу і переконувати кого небудь сьогодні в цім — цілком зайве. Важніше і значно актуальніше питання: як *приблизити Пласт до нашої молоді*? З одного боку (на рідній землі) неможливо гуртуватися легально у пластові частини та працювати в них. З другого боку (на чужині) наша молодь так розкидана по світі, що здебільшого не може творити частин. Саме тому мимоволі насувається мені спомин з могого пластування самотою а з тим і думка, що тут саме можна знайти розв'язання вище поставленого питання. «Хто мені може заборонити *бути* пластуном, якщо я дійсно *хочу* ним бути?» — повинен запитати себе кождий український юнак (-чка). Головне значіння Пласту є у внутрішньому змісті, у вихованню, чи краще сказати самовихованню, де ціла організаційна система з усіма курінями, чи гуртками, інструкторами та провідниками та їх діяльністю є лише менше чи більше важним помічним засобом на самовиховному шляху до досконалости кожного поодинокого пластуна, відповідно до його індивідуальности. Однострій, гурткова праця, прилюдні виступи, спільні табори — мають своє велике значіння, але не є альфою і омегою Пласту і не бачу причини, щоб зовсім покинути пластування, коли одно, чи друге заборонене, або з різних причин неможливе до зреалізовання. Тепер обставини примушують нас докладніше задуматися над великою вагою самотного пластування, як самотного майже засобу удержання пластової активності в масах укр. молоді. Мусимо більше уваги та зусиль присвятити, щоб скоординувати та поглибити працю ще й досі активних пластунів, активізувати «мертвих» пластунів і зацікавити та зєднати для Пласту і непластову молодь.

Де не можемо творити пластових частин, там поставмо на їх місце тисячі пластунів-самітників. Праці тут треба багато. Здається, требаб утворити окремих «реферат пластунів-самітників» при Команді СУПЕ, щоб виробити відповідний план та обмірковувати методи праці, наладнати потрібний зв'язок з поодинокими членами Пласту, дати почин для творення відповідної для цієї цілі пластової літератури і т. п. Ясно, що і матеріальне питання грає немаловажну роль. Ще раз підкреслюю, що головну вагу треба класти на пластову літературу та листування, яке одинокий засіб зв'язку з пластуном та пластовою централю (Командою СУПЕ). З огляду на тяжке матеріальне становище не можна буде видати великий пластовий підручник, або бодай не скоро, тому його треба б заступити видаванням дрібних та дешевих випусків — щось таке, як «Научні пластові листи», що творилиб певний, органічно зв'язаний цикл. Рівнож і періодичні видання (Молоде Життя, Вісти СУПЕ) требаб редагувати з цієї нової точки погляду трохи инакше. Ясно, що не можна забувати і про дописування до непластової преси.

Цих кілька думок даю під розвагу й дискусію всіх, кому Пласт дорогий,

Прим. Ред. На чужині кожний наш пластун-самітник багато міг би допомогти собі й навіть зробити при тому дещо й для укр. справи, коли буде, де це можливо, працювати в чужій пластовій організації, де він живе, виступаючи перед чужинцями завжди, як українець, член української пластової організації, хоч би й самітник.

Чорний Вуж.

Розвій старшого пластуництва та його обличчя в момент розв'язання в Галичині.

Старші пластуни. Звідки вони взялися? Хто вони були? Колиб ми писали історію, то належало би назвати по імені тих перших піонерів, які може і самі ніколи не думали, що стежка, яку вони перші промостили, заміниться в короткому часі в широкий битий шлях. Але ми не пишемо історії. Тих кілька слів, кинених тут на папір, це радше жмуток рефлексій, навіть рефлексій дуже суб'єктивних.

Старший пластун! Так у цьому слові крилася тоді ціла повага, з якою відносився пластун до свого старшого брата, який хоч «здав матуру» лишається дальше з ними, лишається, бо вже й цей час одного чи двох років перебування в Пласті встиг змінити його світогляд так основно, що зірвати з Пластом було йому тяжко.

Це є абсолютенти укр. середніх шкіл в Галичині, переважно у Львові, які вважають потрібним і відповідним лишатися далі в Пласті та служити молодшим пластунам своїм досвідом. По відході з гімназії чи семінарії тратьте вони до певної міри організаційний зв'язок з Пластом; а лучить їх з організацією тільки спільна традиція та почуття. Такі старші пластуни лишаються формально в зв'язку з курінями з яких вийшли, чи то як «почесні» пластуни, або просто силою звички без точнішого окреслення характеру своєї приналежності до частини. Але такий стан довго тривати не може. Пластуни, які опинюються фактично поза організованими частинами, починають цілком самохіть шукати між собою зв'язку. Перші моменти, що їх об'єднують у громаду, це особисті зв'язки, а також традиція приналежності до спільної юнацької частини. Самі ці моменти однаке з природи річи за слабкі, щоби могли витворити з людей ними зв'язаних сильну, одноцілу організаційну одиницю, бож вони самі по собі не є нічим привабливим.

Моментом, що сформовує перший курінь старших пластунів нового типу і вже самим цим фактом дає причину до повстання нових подібних одиниць, є що инше і на перший погляд цілком маловажне.

Щоби стало це цілком ясним, наведемо тут приклад повстання «Лісових Чортів», цього «стандартового» куріня.

На feriaх 1922 р. вибрався гурт молодих пластунів студентів і учнів вищих класів гімназії на прогулю в Карпати. І там у серці природи повстала перша легенда мандрівки, що зв'язала молоді душі невидимими нитками спільности.

Мандрівка кризь бурі й негоди, спільне життя на лоні чарівної природи, були це первні, що сполучили цих перших пластуців-мандрівників у одну родину. І коли вони прощалися, обіцяли собі, що на той рік знову зійдуться в Карпатах — вони — «Лісові Чорти».

Оттак у кількох словах представляються народини першого куріня старших пластуців. Видно тут основну ріжницю, зрештою цілком зрозумілу між повстанням курінів юнацьких і старших пластуців. Коли у перших, щонайменше у величезній більшості, організаторами виступають люди старші, зпоза кругів молоді, що її організується, організатори, що організують «когось», то у других кінцевою передумовою повстання є «самоорганізація». Розуміється, це не виключає того, що у такому самоорганізуванні може, а навіть мусить бути одиниця, яка силою свого інтелекту з одної сторони і організаційним хистом з другої стає центральною особою організації. Бо сама «самоорганізація», це тільки певного роду відчуття і розуміння потреби організації, чинник характеру пасивного, що його лиш одиниця може активизувати. Тільки що ця одиниця — це оден з тих, що «організуються».

І тут напевно у хроніках старших пластуців записані імена цих перших «реформаторів» чи «законодавців».

Це були роки 1922 і 1923, в яких повстають завязки будучих курінів старших пластуців. Певно, що не можна тут не згадати, що у цих початках старшопластуцької організації йдуть також спроби організації «згорі». Дорогою часто механічного зєднання повстає т. зв. І. К. Ст. П. ім. Федя Черника, що офіційно проіснував до 1927 р. Ясно, що люди, які зустрічалися тут цілком випадково, дуже часто люди ріжних світоглядів і то в часі надзвичайно сильних терть між студентством, не могли не лишити свого тавра на характері цього куріня. Починається остра боротьба між «поступовими» і «непоступовими», що кінчається усуненням «поступових» з куріня. Одначе рівночасно стає очевидним, що курінь цей у такому стані не може далі існувати. Курінь роззавується, а на його місці повстають три нові куріні: 1) Чорноморці, 2) О. З. О. (Орден Залізної Остроги), 3) Курінь ім. Битви під Крутами, який о рік пізніше зливається з «Лісовими Чортами».

Щож створює цей перший період організації старшого пластуцтва, який можна закінчити 1927 р.?

Перше, це організаційна схема. У противенстві до юнацьких курінів не приймається у старшопластуцьких курінів гуртковий систем. Це вже впливає генетично з самого заложення: куріні юнацькі — це куріні для виховання, тому й поділ на дрібні клітини, щоби потім це виховання зробити успішним; куріні старшопластуцькі — це куріні для праці та використання добутого досвіду. Також спосіб повстання курінів старших пластуців виключає можливість гурткової системи. Ця внутрішня структура є цілком оригінальна, чого нема ніде у інших уладах, а щоби її зрозуміти, слід пригадати собі певні факти. Українське студентство переживає в цьому часі остру кризу так внутрішню — на тлі розбиття на два лоборуючі себе табори, національний та інтернаціональний, як зовнішню — на тлі боротьби за українські високі школи. Рівночасно невідрадіні матеріальні обставини, серед яких живе більшість цього студентства, примушує його думати над поліпшенням умов свого буття. Тому не дивно, що студентські організації, що тоді повстають, з кінечности масові, носять характер у більшості випадковий та механічний, а діяльність їх це повсякденна боротьба з ріжнородними злидами. В таких умовах було тяжко вимагати від організації якоїсь тривалої атракції, яка би могла усунути невиразність цих організацій.

І ось старші пластуни, творячи свої куріні, мусіли відляти в них весь зміст, якого не могли їм дати студентські організації. Відірвавшись від сірої буденщини «скооперованої» психіки студентської маси, впливають вони у зміст своєї організації ідеалізм, що їм його могла дати лиш природа. І ці нові звичаї, церемонії, що повстають у цьому періоді творення це не випадок ані забава, ні! це й є символ цієї реакції, повороту до романтизму і життєрадісности, яким переймається іноді старше пластуцтво, це й є джерело, у якому найшли не тільки вони свою життєву силу і розмах, але й джерело, звідки починається реакція, яка ортгає ціле українське студентство. І хоч може у багатьох випадках не легко помітити цей безпосередній вплив пластуців на зміну психіки студентства, то всеж таки він є. Помітний він у тих молодих провідниках студентського руху, що свої перші провідницькі кроки найшли і робили у Пласті.

Збираючи це все разом, скажемо, що період цей створює організаційну форму, що є синтезом з одної сторони студентської корпорації, як організації

певного ідеологічного характеру та клубу, як організації для плекання товариського життя, з другої сторони пластового куріня, основаного на візрі юнацьких курінів. Форма ця повстає шляхом природного розвитку та, будучи в основі тою самою у кожного куріня, створює рівночасно у кожного куріня свої оригінальні прикмети, зв'язані з його традицією та напрямом діяльності. Форма ця є повна, яка заступає студентів-пластунові корпорації і клуби, задержуючи рівночасно характер пластового куріня. В моменті розв'язання форма ця вже викристалізувалася, хоч є ще рівночасно настільки гнучка, що виявляє повну спроможність дальшого розвою.

По осягненню та закріпленню організаційних форм та оформленню ідеологічним, устальюється певна система праці старшого пластуна. Праця ця розпадається на дві частини: 1) Праця у Пласті, 2) Праця серед громадянства.

Основною цього поділу праці стає теза, що обов'язком старшого пластуна є праця як для Пласту, так і для громадянства. Це є окреслення якісне. Кількісно була ця теза поширена в той спосіб, що загально всю працю, що її мав пластун виконувати, ділиться на т. зв. працю ініціативну та буденну. Пластун, зайнятий ініціативно у Пласті, є зобов'язаний вже тільки до виконання буденної громадянської праці і навпаки. Тезу цю висував само життя, вимагаючи від пластуна праці як найбільше продуктивної, а ясно, що тільки раціональним поділом праці можна підвищити її продуктивність.

Як же представляється праця у Пласті?

Ця праця, як було згадано, є поділена на працю «буденну» та «ініціативну». І в цьому саме полягає оригінальність а разом з тим і вартість Уладу Українських Старших Пластунів.

Під працю буденну підлягається не тільки звичайні обов'язки, що випливають з приналежності до організації, старший пластун, член одного з курінів, є зобов'язаний брати участь у діяльності цього куріня. А діяльність ця не мала. Кожен курінь вибирає собі якийсь точно окреслений напрям праці, що і наповнює змістом внутрішнє життя куріня. Що таке поставлення справи є правильне, показують успіхи як в організації таборів, так і у зрості фахового знання пластунів чи розвою пластової кооперативи. Рівночасно така спільна праця, при заінтересованню цілого куріня консолідує його внутрішню а досягнення того чи іншого куріня зеджує йому нових прихильників. Момент цей незвичайно важкий, бо поповнення людьми діється у курінях старших пластунів не шляхом механічного запису, але шляхом чисто індивідуального підбору. Тут виступає курінь як одиниця, і ясно, що маючи до розпорядження більшу кількість людей і «спеціалістів» по даному фаху, можна точно і успішно переводити свої плани, що мусять виходити на користь цілої організації та скріплювати її внутрі і на зовні.

Не судилося однак довести початого діла до кінця. В найбільшому розгарі праці стрівув УПУ удар. Наказом з вересня 1930 р. розв'язано УПУ. Але чи наказом можна знищити духа? Ні — а що ні, це покаже будучність.

Другою сторінкою цієї праці старших пластунів для Пласту вже поза рамками власних курінів, праці надзвичайно важкої і відповідальної, яка і стоїть на переході від праці буденної до ініціативної, є праця на постах інструкторів і зв'язкових юнацьких курінів. Звичайно, що на ці пости призначувалися одиниці з більшим пластовим досвідом, що ним могли би послужити молодшим пластунам. Сюди належить також праця серед новиків, цих наймолодших пластунів, що вимагає також спеціального наставлення.

Врешті найбільш відповідальною роботою, що майже в цілості спочиває на старших пластунах — є праця в верховних установах — праця ініціативна. Туди вибирається людей найбільше інтелектуально вартісних, з організаційним хистом, та вимагається від них повного віддання справі. Ясно, що, як члени котрогося з курінів, беруть вони рівночасно участь у діяльності цих курінів, але вже інших відповідальних обов'язків на них не покладається.

Подібно представляється справа праці поза Пластом, праці для громадянства. Організовано, як пластові одиниці, куріні старших пластунів не виступають раз тому, що своїм характером праця ця відбігає від праці в Пласті, а другий раз тому, що булоб це якраз проти тези, успішності праці, що ґрунтується на її доцільнім розподілі. Зізд старших пластунів у 1929 р., ухвалюючи відповідні резолюції, стоїть на становищі, що поодинокі організації, праця яких творить частину цілості громадянської праці, не можуть входити собі взаємно у свої компетенції і тим впроваджувати хаос у національній роботі, але розум-

ним поділом праці та точним зачеркненням меж своєї діяльності мусять свою працю взаємно доповнювати.

Тому Команда УУСП дбає, щоби кожний старший пластуна належав до відповідних товариств поза пластом та виконував працю ними на нього наложену. Питання це просто зводиться до обов'язковості пластуна.

Однак тут вирінає одна дуже важка справа. А саме, Пласт, об'єднуючи найкращий елемент серед української молоді, міг би відтягнути нашим організаціям студентським чи загально громадським що найкращий інтелектуально матеріал. Тому згідно з резолюцією вище згаданого зїзду, вимагається від старших пластунів, не зайнятих ініціативно в Пласті, щоби вони занялись ініціативною працею серед громадянства і навпаки — пластуна, що вже має якусь ініціативну працю, звільняється від такоїж праці у Пласті. Розуміється, що виконувати буденну працю, як пластову, так і непластову, є обов'язані всі пластуни, незалежно від характеру своїх інших занять.

Не слід однак забувати, що все те не твориться в один день; противно, остаточне оформлення старшого пластуна, що находить свій вислів у резолюціях останніх зїздів, є випливом довголітніх досвідів, успіхів і невдач. Пробуючи своїх сил всюди, діляться пластуни своїм досвідом, щоби він врешті навчив по сильних тертях дійти до розуміння та визначення своєї ролі у руху молоді зокрема, а у загальному стремлінню нації на шляху до найвищої мети взагалі.

Юрко Гончарів-Гончаренко.

Спогади про Пласт на Україні та на чужині.

В 1909 році заложена I. дружина (рота) скавтів на Україні, під бувшою Росією, на Катеринославщині, в Бахм. повіті, а я був її членом, а потім і дружинним. Про це знайдете ширше в моїй статті у «Новій Україні», за 1922—23 р. Ця перша дружина складалася з реалістів, гімназистів і молодших дітей робітників. Мала навіть свою загороду в літі (бахшу), де жили в курінях і працювали. На осінь розїхалися по школах; і в Катеринославщині та в Харківщині (Ізюм, Славянськ, Луганськ і Бахмут) почали організуватися скавтські гуртки. Керувалися вони всі книжкою Бейден-Повелла «*Scouting for Boys*» в російському перекладі «Юний разведчик», вид. 1909 р. Ширшої організації не було. Влада намагалася зробити з них «патешних»*), і Бахмутська організація розвинулась у велику організацію «патешних» під проводом інспектора нар. шкіль Бахмутського повіту, і виступала в Катеринославі 1912 р., але наша Луганська організація заховала систему скавтів, прилучивши до цього сокілство, і ми дістали нагороди в Катеринославі та Бахмуті, як за сокілство, так і за скавство. Я сам мав Іх 4.

Підчас війни, в час своєї військової служби, я зорганізував скавтську дружину в р. 1916—17. р. в Ізмаїлі вже зовсім українську, але про дальший розвій її не знаю, бо був на фронті. Потім доля кидала нас туди-сюди, аж до Праги.

У Празі р. 1921 я зорганізував у жовтні першу дружину олд-скавтів, котру в томуж році прийняли до Союзу Чеських Пластунів, під проводом проф. Ант. Б. Сьойсїка та секретаря Я. Новака. Прийнято нас, як самостійну автономну організацію, а не як «гостей», під спеціальною назвою «III. Клуб олд-скавтів Українців» з гаслом «*Vapryt!*». Як старий скавт, що мав посвідки, я був вибраний і призначений провідником українських скавтів у Чехословаччині з правами члена проводу Союзу олд-скавтів. Крім того, я був ще членом I. Клубу Олд-скавтів «*Přátelé Vátry*». В тому клубі відбувалися збори організації олд-скавтів, де я, як член проводу чехословацьких олд-скавтів, був завжди на зборах. Цей клуб багато нам допоміг. В часопису «28. říjen» писали про нас часто. Це був періодичний орган чеських олд-скавтів. В 1922 р. я зорганізував дружину в Подєбрадах, а третя зорганізована зі студентів Укр. Педагогічного Інституту в Празі. Тоді почалися вже різкі суперечки у пластунів, від чого я все охороняв свою організацію. З нашої організації було 14 пластунів, приготованих до т. зв. провідницьких іспитів, але не знаю, чи зробили, бо я відїхав в 1924 р. з Праги. Приготовлення робив частинно я, частинно «Приятелі Ватри». В р. 1924 я передав клуб н. Зленкові, і вже не знаю, що було далі. В р. 1922 я заступав, як

*) Як Петро I. був ще мале цареня і як у Миколи II. ріс син Олексій, то вони мали організації хлопців, що баялись у військо для лютіх царенят, і ці організації називали «патешніе».

представник українських скавтів з краю і еміграції, укр. скавтинг на ювілейному святі ЧСЛ скавтів — з нагоди його 10-ліття.

В р. 1923 ми вислали на Джемборі до Англії бр. Ст. Панчака (голова СВУС-а), де він був 7 днів, інформуючи про нас і навізуючи звязки з другими. Цей же Ст. Панчак разом з Онацьким вели наше листування з чужинцями, а бр. Слабченко Євг. працював у Франції, як звязковий.

В 1922 р., організуючи в той час реферат спорту в Студенському Домі, я застав «Міжнародне Об'єднання Високошкільських Пластунів», куди ввійшли, крім наших клубів, — чехи, поляки, німці, мадяри, серби, болгар, хорвати, словінці, росіяне, словаки, американці, французи та інші. Я був головою цього Об'єднання й начальником його аж до від'їзду з Праги. До мене було довіря з боку начальника високошкільського спорту проф. Смотлахи, а з боку Скаута-Юнака у високошкільському спорті я був членом провodu й основником високошкільського скавтингу, репрезентуючи всюду не особу, а Україну-українців, чому я держався довго на цьому місці, хоч мав багато неприємностей, мовляв «чужинець в голову і начальником, як то може бути?» і т. п. Це об'єднання під моїм і нашого клубу провідництвом мало багато таборів на чужині і допомогло нашим скавтам і скавткам перебувати в тих таборах, бо фінансова поміч була налагоджена для нас через «Об'єднання» й ЧСЛ Червоний Хрест та Мін. Освіти й Військове.

В 1922 р. дали ми пожертву на «Скавський Дім» ЧСЛ Юнака Скаута Кч 150.—, крім звичайних датків і лотерей.

Свою домівку ми мали в Студ. Домі безкоштовно.

Головна мета моя була: а) організувати безпартійно всіх ліпших, незіс-сугих товаришів (-ок); б) приготувати кадр дружинників і організаторів скавтингу, а zarazом і фізичного виховання; в) поширювати ім'я «Україна» та «українці» закордоном і в цій ділянці людського життя. Подекуди нам це вдалося.

Евген Деслав.

Пласт на Україні.

Білоцерківська організація, *перша на Великій Україні*, заснована літом 1917 року. Офіційна назва була: «*Перший Білоцерківський курінь українських юнаків-скаутів*». Гаслом взято слово — «*Вартуй!*». Курінь розподілявся на чоти, чота на рої. Рій рахував 8 чоловік. Вже в осени 1917 року організація мала біля 80 членів, а з початку 1918 року біля 200 членів, власне велике помешкання, бібліотеку, значну кількість різного похідного майна.

З Галичиною звязку ми не мали. В 1918 році Січові Стрільці передали мені кілька книжок про Пласт, видані у Львові. Пригадую радість маленьких скавтів, коли побачили українські пластові книжки. В 1918 році я почав організацію в Києві дружин олд-скаутів, але політичні події не сприяли її розвою. Білоцерківська дружина існувала — деякий час нелегально — аж до 1922 р.

Париж, 1933.

Тигр (П. Богацький).

До історії Пласту на Україні.

Я був свідком і учасником організації Пласту в м. Кам'янці на Поділлі. То було в 1919 році. Якось під осінь спільними заходами галичан і наддніпрянців засновано було «Мати-Січ». В склад Січової ради входили: я, як отаман Січей, проф. Й. Пеленський, полк. М. Лорченко, сотник Угрин-Безгрішний, соти. М. Саввич, Донник-Шекерик, Є. Галаневич — осаули, покійний посол Шмигельський, О. Остафійчук, п-і Літінська.

Крім організації Січей в місті та на повітах, почалась праця Січової Ради над організацією відділів «Молодої Січі». Довгі дебати впродовж трьох засідань скінчилися прийняттям статуту «Молодої Січі». Цей статут через д-ра Н. Гірниака передали ми в культурно-освітній відділ Військового Міністерства для його затвердження та потрібної для праці асигновки. Рівнож через проф. П. Холодного, тов. міністра освіти, з тим же звернулися ми і до Міністерства Освіти. Нам ходило про те, щоб обидва ці міністерства в порозумінні прийняли справу організації «Січей», як форму фізичного й морального виховання укр. молоді в Українській Республіці. В міністерствах цю справу було переведено скоро. Та скоро наступав страшний подія на фронті — договір Петрушевича з Дені-

кіним — і ціла державна справа терпить жакхливий удар. Кам'янець займають поляки, хоча чекали тут скорше денікінців. Я мусів виступити з Кам'янця з своїм Кошем Охорони Республіканського ладу. Повертаю біля 10. січня 1920 р.

За цей час ті, що зоставались тут, а саме: проф. Й. Пеленський, д-р Когут, сотник Сасевич та т. Остафійчук пильнували, щоб справа організації Січей не загинула зовсім, а тому перенесли свою увагу в ділянку найменш дражливу — шкільну. А для того надавались як найкраще «молоді січі», властиво, пластові організації, бо статут їх був випрацьований саме на основі Бейден-Повелла «The Boys-Brigade».

Поза святом Миколи, поза ялинкою та поза іншими культурними починами Січові Ради навязують якнайшпільні звязки зі шкільною молоддю та її провідниками.

Весною 1920 р. я не раз, ідучи на свою працю в Укр. Університет, бачив біля гімназії молодь, що пильно муштрувалась то в дворі школи, а то й на вулиці біля школи. Раз, другий я прошив, не звертаючи на те пильної уваги, уважаючи то за звичайну годину фізичних вправ. Але один раз, пригладившись пильніше, я переконався, що то були вправи пластунів. Поінформувавшись в одного, другого пластуна, а далі й у провідника, я довідався, що маленькі гуртки пластунів є майже в кожній школі, тобто в двох гімназіях і в реальній школі, так в хлопцях, як і в дівочих.

Після того я пересвідчився в існуванні по тих школах то окремих пластунів-самітників, що зостались після розпаду гуртків, то — гуртків без провідників, а то й живих, діяльних організацій. Перезнайомившись з керівниками, ми умовились зійтися та зорганізувати Пластову Раду. На нараду зійшлося чимало людей. Це була молодь, переважно студенти, що з пластовою роботою ознайомились у своїх школах, найбільше галичане. Це були панове Зазуляк, здається буковинець, Васильчук — студент наддніпрянець, п-і Кекешівна, галичанка, керівниця діточого садку Т-ва Просвіта в Кам'янці, п. Зборовець — навчитель Учительської семінарії по класу фізичного виховання і студент Фільц, галичанин. Ми й організували Головну Пластову Раду в такому складі: п. Зазуляк — голова пласт. Ради, п. Васильчук — керівник хлопчачих організацій, п-і Кекешівна — дівочих, п. Зборовець — скарбником і п. Фільц — секретарем. Мене вибрано почесним членом, як отамана Матері-Січі, і в склад Головної Ради я безпосередньо не увійшов. На цій же першій установчій нараді було ухвалено, що пластові організації підпорядковуються Січовій Команді «Матері Січі» з огляду на її традиційне існування, а де-що з огляду на матеріальні, а також політично-організаційні умови. Таким чином я став на чолі всіх спроб організаційної роботи пласту і січей у Кам'янці на Поділлі.

Почалась чорна, буденна праця. Головна Пластова Рада дуже пильно й точно збиралась на засідання, здається, раз на тиждень, переважно в будинках університетських. Голова бр. Зазуляк був зразковий пласту, незвичайно відданий пластовій роботі, досвідчений і пильний. Умів сам працювати, та умів і других заохотити до неї. Бр. Васильчук — зразковий провідник, як і сестра Кекешівна. Всі вони виявляли себе робітниками незрівняними, людьми твердої волі, непохитних переконань і знавцями свого діла. Мило було працювати в такім осередку. І робота дійсно йшла добре. Г. П. Рада скоро випрацьовала плян праці, правильники, збирала засоби і толовне повела широко роботу по відновленню пластових гуртків та організувала майже по всіх школах куріні. Сприяло нашій праці найбільше — відновлення нормальної праці по всіх школах. І не останньою причиною була координація тої праці в руках одного органу — Гол. Пластової Ради.

Провадилася щоденна організаційна і освітня робота по курінях. Лагодились до того чи іншого публічного виступу; до пластових іспитів. Здорова конкуренція між курінями, змагання за кращу підготовку вели працю вперед з подвійною енергією. Звичайно, нам багато дечого бракувало, по-перше відповідної літератури (на ціле місто був лише 1 примірник книжки О. Тисовського «Життя в Пласті»); по-друге, часу; по третє, волі, бо вся праця велась лише в мурах школи; а по четверте, засобів; каса наша складалась лише з членських внесків та добровільних датків.

Незабаром почалась праця і «молодих січей» — це в Духовній Семінарії, що нараховувала чоловік 30—40 та в Учительській Семінарії, де були окремі організації юнаків і юначок. Нараховували вони до 120 членів. Керовником «Молодих Січей» був бр. Зборовець. Тим часом у Кам'янці організувалась і військова юнацька школа. Перегляд наших сил, що мав бути певною демонстрацією української свідомості й організованості, намічено було виконати в день народного українського свята — 11 березня, в Шевченківський день.

Пласт у Берегові на Закарпатті.

Берегівський курінь ім. Івана Богуна це *найстарша пластова частина на Закарпатті*. Засновано його з ініціативи учнів гімназії Мороза, Друліта та Домбровського, при співучасті професорів А. Дідика, К. Заклинського та О. Кульчицького 1. IX. 1921 року. Жива ідея прийнялася, молодь гаряче кинулася до праці, і 17. V. 1931 Берегівський Пласт відсвяткував десятиліття свого існування, випередивши на рік другі старші куріні на Закарпатті. Ці перші 10 літ Берегівського Пласту можна згруба розділити так: «5 літ розвою та 5 літ застою». Зразук після заложення праця пішла явзаво. В Пласті згуртувалася вся свідома українська молодь гімназії. Вже в квітні 1923 р. повстає (заслугою Наталки Гаврищуківни та Наталки Балицької) дівочий гурток «Зозуля», що його незабаром, після засновання дівочого гуртка при горожанській школі, змінено в курінь. Також існує відділ водних пластунів «Чорноморці». Пластуни видавали літографований часопис з малюнками «*Берегівський Пластун*», мали власну крамничку з шкільними приладдями та влаштовували щороку миколаївський вечір. Одбуваються спортові змагання (футбол та инш.) поміж пластовими курінями, при яких берегівці здобули *першу* нагороду між українськими закарпатськими пластунами — Срібного Вовка, яку тримають ще й досі. Пластуни організували самостійний табір у Бронці під веденням бр. К. Заклинського.

Між иншим мушу згадати театральну пластову діяльність — зокрема виставу комедії Спиридона Черкасенка «Грубий жених», присвяченої Берегівським пластунам. П'єса пройшла з великим успіхом у присутності автора, що й примусило учасників уважно поставитися до її підготовки. Поета гаряче вітали.

Кульмінаційною точкою зросту Берегівського Пласту було свято 5-ліття 1926 р., що відбулося приблизно з такою програмою: 1. Промови та привітання (від Ужгородських пластунів Б. Аликевич, від Хустських К. Медвідь, від Празьких Олд-скавтів А. Шерей т. и.), Брата К. Заклинського Союз Чеських Скавтів нагородив славною заслугою. 2. Комічна інсценізація пластового табору. 3. Рітмічні вправи пластунок та співи пластового хору.

Після цієї пластової маніфестації молодь ще більше починає горнутися до організації. Що неділі сотка української молоді струнками рядами під звуки сурми (трубки) марширувала за місто. Та незабаром праця починає цілковито гальмуватися з незалежних від пластунів причин. Дирекція гімназії відібрала від пластунів домівку. Домівку цю зробили собі пластуни самі, відмурувавши власними руками частину гімназійального коридору. Про цю домівку писав скавмастер Л. Бачинський у журналі «Пластун», що її треба вважати за звир. Немає місця для сходин, нема праці. Пластове майно марнується по горішках різних шкіл. Куліси та пластову бібліотеку розтягають. В гімназії (власиво в сутерені — ідальні інтернату) дозволено провадити сходини, але в присутності когось з професорів. Пробували збиратися в народній та горожанській школі, та праця посувалася тяжко. Одиною мрією пластунів стало: здобути хоч найменший власний куточок. Щороку давано тільки традиційне Миколаївське свято та влаштовувано коляди. (Гроші з коляди йшли на допомоговий фонд учнів гімназії).

В той час, як праця в других курінях провадилася нормально, Берегівський курінь був безсильний. Але Пласт не зник, не вмер. Тільки вичікував кращих умов. Перед своїм десятиліттям Берегівський Пласт ожив. Дня 17. V. 1931 Берегівські куріні відсвяткували гідно десятиліття свого існування при співучасті Мукачівських курінів та представників від инших відділів. Незабаром у Берегові вибудовано український Народний Дім, де пластуни дістали домівку та при потребі майже всі кімнати до диспозиції. З вдячності пластуни «позичили» всю свою касу на сплачення Народного Дому. Та від того часу весь свій грошовий зиск з концертів та представлень віддають на покриття залеглостей Народного Дому, що незабаром будуть зовсім вирівняні. Праця пішла добре; першим завданням було осягнути знову того рівня, що був у кращих літах.

Знову настала доба зросту. Весною 1932 р. Берегівські куріні (як і в 1931 р.) влаштували двохднівний табір у пластовій резервації над рікою Боржавою. 6 травня 1932 12 членів взяли участь у пластовім святі в Хусті. 5. VI. 1932 біля 30 пластунів взяли знов участь у святі 10-ліття Мукачівського Пласту, де виступили з власною програмою, що дуже всім подобалась.

25. і 26. VI. 1932 вітали в себе братів та сестер з цілого Закарпаття, що

зіхалися до Берегова на джемборі. Зібралось усіх до 500 душ, з того біля 270 українських пластунів. Літом минулого року 8 членів були в пластовому таборі в Солочині, де брат К. Заклинський був містокомандантом. Три члени склали там другий пластовий іспит та оден почесний.

Горлиця (А. Чернявська).

„Червона калина“.*)

*Зацвіла в долині
Червона калина;
Ніби засміялась
Дівчина-дитина...*

Т. Шевченко.

Калина, особливо червона калина, обтяжена кетягами в зеленому листі, дала надхнення для створення багатьох образів у народній поезії, образів переважно з сумовитим настроєм:

*Ой горе, горе калині при долині,
А ще гірше сиротині на чужині.*

(Нар. пісня).

Або інша:

*Чи я в лузі не калина була?
Чи я в лузі не зелена була?
Взяли мене поламали
І в пучечки повязали —
Така доля моя,
Гірка доля моя!*

Та не тільки в народній поезії, а також і в наших поетів служить калина матеріалом для створення поетичних образів. Прекрасний зразок втілення глибокого суму та відданости дає нам видержаний в стилу народньої поезії вірш Лесі Українки «Калина», який я дозволю собі навести майже в цілому:

*Козак умирає, дівчинонька плаче:
«Візьмиж мене в сиру землю з собою, козаче!»
«Ой, колиж ти справді вірня дівчина,
Буде з тебе на могилі хороша калина:
Як упадуть роси на ранні покоси,
То не в мою домовину, а на твої коси...
А як стане сонце припикати, гріти —
Хай не вянуть моїх костей, тільки твої віти».
«Ой щож тобі, милий, з того за потіха,
Щоб я мала червоніти серед мого лиха?
Ой щож тобі, милий, з того за відрада,
Щоб я мала процвітати, як мені досада?
Чи тож тобі стане миліш домовина,
Як я буду зеленіти, німа деревина?» —
«Ой так не затужить і рідная ненька,
Як ти, моя калинонько, моя жалібненька...».
Ой ще-ж над миленьким не зросла й травиця,
Як вже стала калиною мила жалібниця*

*Шуміла калина листом зелененьким:
Ой, щож то я німа стою над моїм миленьким?
Поки ніж не крає, — дерево не грає,
А хто віріже глибоченько, тому заспіває.
А хто віріже гілку, заграє в сопілку,
То той собі в серце пустить калинову стрілку».*

Часто калина не сама буває предметом якогось суму, а виступає, як свідок сумної події.

*Насипали край дороги
Дві могили в житі.*

*Посадили над козаком
Явір та ялину,
А в головах у дівчини
Червону калину.*

(Т. Шевченко).

*Читано на пластовому ранку гуртка «Червона калина» 19. II. 1933 у Ржев-
ничах.

Червона калина самою своєю красою здобула певне признання. В українських дівчат та молодих калина служить засобом прикраси. З калиною зв'язана така важлива подія в житті української дівчини, як весілля. При чім калина виступає, як новий символ — символ молоді дорослої дівчини.

*Ізсікли калиноньку, зрубали, —
Уже нашу дівоньку звінчали.
Січана калинонька, січана —
Вжеж наша Марусенька звінчана,* (Чубинський).

співають у весільній пісні. А в іншій пісні:

*Хилися, калинонько, хилися, —
Не журися, невісточко, не журися;
Обламаєм калиноньку, заберемо дівчиноньку.*

Молода йде до шлюбу, уквітчана калиною, і калиною прибирають символічний весільний хліб — коровай. Та й у прикрасі помешкання наш нарід відводить калині не останнє місце. Нею прибирають образи, цінючи її довготривалу красу,кладають у вікна, тощо.

Глибшого змісту набув образ червоної калини у зв'язку з нашою визвольною боротьбою. Січові Стрільці взяли похилу червону калину за образ смутку й поставили її в паралель до образу поневоленої України. Лицарі визвольної боротьби ставили своїм завданням звеселити засмучену Україну, і це завдання прекрасно втілено новітніми кобзарями в стрілецьких піснях. Особливо у широківідомій пісні:

*«Ой у лузі червона калина похилилася,
Чогось наша слава Україна жажурилася.
А ми тую червону калину підіймемо,
А ми нашу славу Україну розвеселемо».*

Так червона калина стала новим символом боротьби за права свого народу, за його визволення, за власну державність.

Настала перерва в нашій визвольній боротьбі, і перед тим, хто боровся за свободу, стали нові завдання: зберегти пам'ять про поляглих товаришів, про героїські вчинки, та переховати саму традицію визвольної боротьби. І знов бачимо червону калину, бувшого учасника тої боротьби в новій ролі, в ролі сторожа пам'яті та традиції. Під цим символом іде збирання матеріялу. В журналі «Літопис Червоної Калини» та альманахах тоїж назви звичаються події визвольної боротьби, зберігаються для майбутніх поколінь імена героїв. А видавництво «Червоної Калини» творить спеціальну бібліотеку (улюблену нашою молоддю), що мусить бути засобом до виховання майбутніх борців.

І Український Пласт узяв був калину, як поглиблений символ краси, зафіксувавши його на своїм прапорі.

Вважаючи на завдання Пласту, — виховати поруч з любов'ю до природи, поруч з глибокою пошаною до наших народних звичаїв і традицій, поруч з приєднанням до вселюдських ідеалів ідею служити своєму народові та батьківщині, — наш гурток, згідно з пластовим звичаєм, прийняв для себе назву «Червона Калина», шануючи цим з нею зв'язаний образ України та пам'ять героїв визвольної боротьби.

Преса про Український Пласт за 1932 рік.

Свобода, Нью Йорк, чч. 72, 76, 88, 90, 120, 126, 131, 155, 157, 167, 197, 213, 214, 215, 229, 239, 241.

Український Голос, Вінніпег, чч. 7, 8, 19, 20.

Вогні, Львів, чч. 1, 2, 3, 4, 5—6, 20, 21, 22.

Діло, Львів, чч. 32, 33, 34, 45, 65.

Новий Час, Львів, чч. 33, 34, 48, 52, 63, 150, 167, 169, 180, 215.

Молоді Робітники, Львів, чч. 3, 8—9.

Час, Чернівці, чч. 983, 985, 987, 1006, 1023, 1117, 1118, 1196.

Тризуб, Париж, чч. 6, 15, 32, 36, 40, 42, 50.

Слово Народу, Пряшів, чч. 5, 9.

Українське Слово, Ужгород, чч. 8, 12, 19, 20, 21.

Рідна Школа, Львів, чч. 17—18.

Пічка, Ужгород, чч. 1—2, 6, 9, 10.

Український Філателіст, Відень, чч. 1—2.

Америка, Філадельфія, чч. 91, 112, 115, 136.

Більші статті: 20-ліття Українського пласту на рідних землях України, *Федір Луців* (Свобода, Нью Йорк, ч. 72).

Значіння Пласту для України, *Д. Козіцький* (Свобода, Нью Йорк, ч. 76; Український Голос, Вінніпег, ч. 7; Час, Чернівці, ч. 983).

Пластуни до непластунів, *М. Бажанський* (Свобода, Нью Йорк, ч. 88).

Свято 20-ліття Українського Пласту, *Полтавка* (Свобода, Нью Йорк, ч. 90; Пчілка, Ужгород, ч. 6).

У 20-ліття Українського Пласту, *Володимир Яцишин* (Свобода, Нью Йорк, ч. 120—122; Український Голос, Вінніпег, 19—20; Свобода, Нью Йорк, ч. 155, *Чорний Вуж*).

У пластовому таборі, *В. Яцишин-Нитка* (Свобода, Нью Йорк, чч. 213—215; Америка, Філадельфія, чч. 112—115; Укр. Голос, Вінніпег).

Українська пластунка в пластовій інструкторській школі на Словаччині, *Полтавка* (Свобода, Нью Йорк, ч. 239; Час, Чернівці, ч. 1117—1118; Тризуб, ч. 36).

Слідами культурних націй, *Нитка з «Бурлак»* (Український Голос, Вінніпег, ч. 8).

Виступ укр. пластунів у Югославії (Новий Час, Львів, ч. 150).

З життя Українського Пласту на чужині за минулий рік, *Полтавка* (Новий Час, Львів, ч. 48; Час, Чернівці, ч. 985 і 987; Дніпро, Філадельфія, ч. 23; Тризуб, Париж, ч. 40, *Пластун*).

Українські пластуни на югославянському Джемборі в Загребі, *О. С.* (Тризуб, ч. 32 і 42, *Полтавка*).

Пластове життя в таборі в Олочині коло Сваляви, *Сеніор-Пластун «Орел» Г.-Д.* (Українське Слово, Ужгород, ч. 8).

Український Пласт дома та на чужині (пластова вистава на святі 20-ліття Укр. Пласту в Празі), *Скоб* (Свобода, Нью Йорк, ч. 126; Тризуб, Париж, ч. 15; Укр. Голос, Вінніпег, ч. 20).

З'їзд українських пластунів, *Скоб* (Час, Чернівці, ч. 1196; Тризуб, Париж, ч. 50).

Skaut Junák, Прага. Ч. 8, «Oslava 20letí ukrajinského skautingu», — з фотографією свята.

Vůdce, Прага. Ч. 8, «Ukrajinský skauting».

Der Tag, Берлін. 25. II. 1932, «Der Kampf der jungen Ukrainer».

Зібрала *Волошка*.

3 життя СУПЕ.

IV. Загальний З'їзд Союзу Українських Пластунів Емігрантів 27. листопаду 1932. Докладний звіт про з'їзд див. «Вісти СУПЕ», ч. 16 (за грудень 1932). З'їзд схвалив *Пластовий закон* та пл. присягу в новій редакції. Пластовий закон СУПЕ: 1. *Пластун словний*. 2. *Пластун вірний син своєї Батьківщини й гідний син свого народу*. 3. *Пластун корисний і радо всім помагає*. 4. *Пластун приятель усім і брат інших пластунів*. 5. *Пластун поводитьсь все чесно та по-лицарськи*. 6. *Пластун приятель тварин та рослин*. 7. *Пластун безоглядно карний*. 8. *Пластун усе доброї думки та веселий*. 9. *Пластун ощадний*. 10. *Пластун чистий у думках, мові та вчинках*. Текст Пластової присяги СУПЕ: *Присягаю на свою честь, що: 1. Любитиму свою Батьківщину, свій нарід і в кожному часі їм буду служити. 2. Душею й тілом буду завжди готов помагати ближньому. 3. Буду поводитись згідно з Пластовим законом.*

Пластовий ранок у Ржевничах. 1. Гурток Юначок «Червона Калина» у Ржевничах улаштував 19. II. 1933 спільно з 2. Курінем Юначків ім. Б. Хмельницького пластовий літературно-вокальний ранок. Вступне слово сказав бр. Тигр, голова «Пластпиряту». Програма була така: реферати бр. Гурвінка про Пласт, с. Мишки про Джемборі та с. Горлиці «Червона калина»; декламації с. Жабки та бр. Лети-вітра; співи — соло с. Мухи та дуєт сс. Мухи й Мишки «Лемківські пісні» (записані самими пластунками підчас літнього побуту на Лемківщині). Вкінці жива гумористична газета «Оса». Ранок пройшов з великим успіхом. Реферати вислухано з увагою і зацікавленням. Найбільший успіх мали лемківські пісні, а «Оса» викликала багато сміху й дуже влучно закінчила офіційну частину ранку. Потім йшли вільні пластові забави. Ранок зібрав багато присутніх. Серед них багато гостей старшого громадянства, директор укр. гімназії у Ржевничах та заступники місцевого чеського Пласту.

УЧАСНИКИ Й ГОСТІ НА ПЛАСТОВОМУ РАНКУ ГУРТКА «ЧЕРВОНА КАЛИНА»
19. II. 1933. В РЖЕВНИЦЯХ. Світлиця проф. В. Січинський.

Зв'язок новиків у Братиславі. 7. січня 1933 відбулася тут ялинка з приятельським вечером. Свято мало великий успіх. Хоч на ялинку і не вдалося стягнути всіх українських дітей у Братиславі, все ж ті, що були, мали велику радість як із самого свята, так і з дарунків а особливо з книжечок, що Команда Союзу Українських Пластунів-Емігрантів у Празі надіслала спеціально для цієї ялинки. Багато батьків, що були присутні з своїми дітьми, просили букварів, але ми на жаль не мали. Половина дітей не вміє а ні говорити по українському, всеж охоче вчилися співати українських колядок, де-які декламували, а вже всі до одного були захоплені українським танком, і зараз же самі хотіли вчитися танцювати. Програм свята виконували виключно діти: співав колядки дитячий хор з фортепиановим супроводом, були й соля, хоч б й отцієї маленької п'ятилітньої Оксаник Бригулівни, декламації, танок і дитячі гри під ялинкою. Тимчасом розділювано подарунки. Як добре себе діти почували, свідчить те, що ніхто не хотів іти додому, коли відбили поліційну годину, а ялинка була вже від 5 год. дня. За гарну підготовку дитячого свята з програмою треба спеціально дякувати панству д-р Бригуновим, далі паням Яковичевій, Нездійминозі, Неверлям та панні Писнячевській. Під ялинкою заложився під кінець зв'язок новиків під веденням пані д-р Л. Бригунової та бр. В. Петровського з Х. Курія Старших Пластунів ім. Петра Дорошенка в Братиславі. Після ялинки Пласт у Братиславі утворив при Просвіті українську школу, поділивши всіх дітей щодо віку на три групи. Школою зайнявся бр. В. Петровський, а до помочі йому зголосилася д-р Лідія Красновська, білорусинка, що скінчила в Празі Український Педагогічний Інститут. Секретаріат СШПЕ вислав для школи куріневі у Братиславі букварі, читанки, історію, географію, арифметику та різні дитячі книжки. **II.**

IV. К. Ст. Пл-ок ім. О. Кобилянської в Празі, 13 чл.: 1 розвідчиня, 12 учасниць. Сходина відбувалася спільно з III. К. Ст. Пл. ім. О. Вахнянина. Окремо були сходина пам'яті О. Басарабової з відчитом с. курінної та декламаціями. Вкінці на сходинах брав участь бр. Командант. С. О. Сірополько відновила працю з зв'язком новиків у Празі та провадить курс ритмічної гімнастики для старших пластунок. Помешкання дало місто Прага на прохання Укр. Педагогічного Т-ва.

XIII. Курінь Ст. Пл. «22. Січня» у Відні, 9 чл.: 2 розв., 7 прих. Члени Курія готуються до пл. іспиту та до записування. Курінь має курс німецької мови під проводом професора-германіста. Курінь провадить шкільку для українських дітей, а на кінець березня готував Шевченківське свято. Організуються нові пластові частини з гімназистів та з т. зв. ремісників. Є можливість організувати дівочу пл. частину та зв'язок новиків.

XI. К. Ст. Пл. ім. Ф. Черника, Грац, Австрія. Курінь наш заснований у червні 1932 р., але тому, що незабаром почалися літні ферії, дійсна пластова праця розпочалася аж з початком нового шкільного року. Відбувало періодично сходини, на який відчитуємо реферати з дискусіями, переводимо гутірки на

ріжні теми та в разі гарної погоди йдемо в доколичні гори, щоб пригладати присмак дійсного пластування. Розпалюємо ватру та довкола неї починаємо пластові герці. Згадуємо минулі, кращі часи, згадуємо подібні ватри по таборах і прогуляках та, скріплені на дусі, вертаємо в місто... «Ми сонця ясного діти»... гордо лунає наш спів, та якось дивно звучить серед диких австрійських Альп. Певно перший раз почули вільну пісню українських пластунів. Та не час роздумувати, бо нам «пора станути в ряд, стяг пластовий підіймати» і даліше невпинно працювати для добра України та нашого Уладу!

III. К. Ст. Пл. ім. О. Вахнянина у Празі. Курінний ст. пл. скоб інж. Е. Кульчицький, 21 членів. Звичайні сходи куріня відбувалися майже що-тижня спільно з IV. К. Ст. Пл-ок ім. О. Кобилянської. По сходинах курінів відбувалися сходи таборового гуртка. Обговорено цілий ряд справ, напр. джемборі, літні табори, Пласт на Закарпатті, пластові проби та инше. 22. січня були спільні святкові сходи. Курінний інж. Е. Кульчицький подав доповідь про українську справу й світові події зперед 15 літ, а член Команди СУПЕ О. Семчишин говорив про значіння 22. січня для України. Бр. Командант промовляв про визвольні змагання України та про заповіті 22. січня в світлі пластових ідеалів, підкреслюючи вкінці загальний для всіх без винятку обов'язок невпинної, запопадливої, солідарної праці для рідного народу. Зі свята вислано привіт новозаснованому відділові СУПЕ у Відні, що має назву «Курінь 22. Січня». Між учасниками свята переведено збірку на будову Українського дому в Празі для Музею Визвольної Боротьби України. 26. лютого на спільних сходинах з участю гостей з поміж студентства українець з Канади п. П. Лазарович, що перебуває на студіях українознавства в Празі, зробив відчит про українську працю в Канаді (колонізаційну, загально-культурну і націон.-просвітню). 12. березня на спільних сходинах бр. Д. Блажейовський прочитав реферат про Президента ЧСР Т. Г. Масарика з нагоди 83-ліття з дня народження Президента. На цих же сходинах бр. Командант мав доповідь на тему: «Дисципліна в Пласті» (Пласт і військо, Пласт і політика).

*ПЛАСТУНИ НА УКРАЇНСЬКИХ МОГИЛАХ У ПРАЗІ 1. ЛИСТОПАДУ 1932.
Світлив Л. Янушевич.*

5. Курінь Ст. Пл. «Бурлаки» в Брні, членів 17 (6 розвідників, 9 учасників і 2 прихильники). Курінь відбув 2 сходи і Курінну Раду дня 18. II. 1933. На програму Ради були між иншим: інформаційний реферат в чеській мові для гостей-чужинців «Розвій Укр. Пласту й його завдання», біжучі справи (джемборі, стрічі й зв'язки з чеськими клубами), привіти делегатів чеських клубів й окружного Команданта д-ра Черного й инш. Курінь поділено на 3 гуртки, що одно-

часно сповнювали ролю певного рода референтур (наприклад: діточа, джемборі, пласт. вміння та инш.). Сходини кожного з гуртків відбувалися що-тижня й на них побіч пластового вишколу порушувалося біжучі справи куріня, проекти й способи їхнього переведення в життя. 4. III. ц. р. курінь відсвяткував річницю Крут. Організовано 4 гуртки стрілецьких дітей і на їхніх сходинах у першу чергу звертається увагу на національне виховання. Від часу до часу відбуваються спільні сходини всіх діточих гуртків, що зв'язані з діточими забавами й є рівночасно змаганнями між поодинокими гуртками. З діточих свят підготовано свято св. Миколи, ялинку й діточу вечірку. Програми виповнювали діточі коляди, инші пісні, національні танці, декламації й гри. 27. III. ц. р. курінь підготував цілоденну прогульку, в якій взяли участь і нечлени куріня. В гуртках проваджалися курси: музики, картографії, стенографії, ведеться збірка на фонд джемборі. Курінь брав участь у громадському житті (академії, свята, концерти), чи то в організованій формі, чи як поодинокі члени в инших організаціях. Готує свято весни (на початок травня) з ширшою програмою (реферати, ритмічні вправи, танці, пісні й инш.), зв'язане з нічною прогулькою і іменуванням учасників. Планує кілька пластових прогульок, стрічу з чеськ. пластунами й двотижневий діточий табір (кінець червня) під Брно, що буде на віір табору новиків.

Пластприят у Празі. 6. лютого ц. р. відбулися річні загальні збори. Ухвалено й надалі помагати Укр. Пластові в його праці та прилюдних виступах, спеціально що до джемборі, вечорів, то-що.

Пластприят у Ржевничах. 26. лютого та 12. березня ц. р. відбувалися в Ржевничах загальні збори. Голова Пластприяту — д-р П. Богацький зробив доповідь на тему: «Основні принципи пластового виховання». Обрано нову управу: голова — д-р П. Богацький, члени: проф. А. Чернявський та проф. І. Паливода.

КУРІНЬ ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ при Українській Гімназії в Ржевничах.

Курінь почав свою працю 5. III. 1933 і має 18 членок (3 гуртки: «Окитальці», «Чайка» та «Ластівка») та ще два гуртки жабенят (15 душ) з учениць 1. і 2. класів. Курінна — с. Н. Онишуківна, що веде також один гурток жабенят; другий гурток веде с. А. Лисянська. 2. квітня курінь улаштував святочну академію на честь своєї патронки з виставкою праць пластунок. На сцені був прикрашений укр. прапором портрет Л. Українки, праця п.л. А. Лисянської. Коло портрету — почесна варта. На початку було урочисте вручення курінного прапора с. Я. Тимофіївій. Далі йшли виступи пластунок: ритмічні вправи, спів, декламації, укр. танці. Академія мала успіх. З зібраних кч. 163.90 покрито всі витрати та ще 30 кч. курінь пожертвував на допоміжний комітет при гімназії, а 10 кч. на будову Укр. Дому в Празі. Загальну увагу звернув на себе цікавий «Пластовий Діалог», написаний для цього свята.

Пласт на Закарпатті.

(Редакція просить присилати їй стало відомости про Пласт на Закарпатті).

Рахів. Кіш — 8 курінів, кошовий Яків Шепель, фаховий учитель; 25. хлоп'ячий курінь ім. Й. Пешка, 16 членів, курінний Яків Шепель фаховий учитель; 32. хлоп'ячий курінь ім. Івана Мазепи, 15 чл., курінний Ю. Боршош-Кумятський, фаховий учитель горож. школи; 26. дівочий курінь ім. Марійки Підгірянки, 26 чл., курінна О. Мефелова, фахова учителька; Курінь старших пластунів, 14 чл., курінний М. Мефела (заступник окружного звітодавця), фаховий учитель; два зв'язки вовченят, два зв'язки лисичок, разом 97 членів, провідниці О. Воронівна, И. Чоповіівна. Разом 168 пластунів (-ок), 3 провідниці, 3 провідники (бр. О. Галос на відпустці). Пласт відновив у березні 1932 бр. Шепель. Половина пластунів має перший пластовий іспит, решта готується. Частина готується до другого пластового іспиту, що будуть складати весною. На весну проєктують окружне пластове свято.

Великий Бичків. 2 куріні — 92 членів. Збірний провідник В. Петрицький, директор Горожанської школи. 1) 23. хлоп'ячий курінь ім. Михайла Драгоманова, 22 чл. (плюс 25 вовченят), курінна Сеня Бойчук, учит.; 2) 24. дівочий курінь ім. Марії Підгірянки, 21 чл. (плюс 24 лисички), курінна Миколая Божук, фахова учителька.

Ясіня. Збір — 3 куріні, 46 чл.: 1) хлоп'ячий курінь, 17 чл., провідник Г. Дубик, директор горожанської школи; 2) хлоп'ячий курінь, 17 чл., курінний д-р Ст. Масенко; 3) дівочий курінь, 12 чл.

Мукачеве (і округ). 7 курінів — 185 членів, збірний провідник інж. Л. Романюк. 1) 10. дівочий курінь ім. Петра Дорошенка, 26 чл., плюс 4 лисички; курінна С. Мадярівна. 2) 3. хлоп'ячий курінь ім. О. Вахнянина, 66 чл., і три вовченят; провідник І. Гедеш. 3) *В Підгор'янах:* хлоп'ячий курінь ім. Івана Мазепи, 15 членів і 4 вовченят; курінний Е. Телінгер. 4) *У Кольчани:* хлоп'ячий курінь ім. О. Тисовського, 10 чл. і 12 вовченят; курінний Ю. Куруц; 5) дівочий курінь, 7 членів і 5 лисичок; курінна М. Оленушиниць. 6) *У Кузьмині:* хлоп'ячий курінь ім. Івана Богуна, 15 чл. і 18 вовченят; курінний М. Киштулинець. 7) *В Страбичові:* хлоп'ячий курінь ім. гетьмана Сагайдачного; курінний Д. Остапчук.

У Мукачеві організуються зв'язки вовченят і лисичок при народній школі, приблизно по 30—40 членів. Вже провадяться сходини і праця йде добре. Далі мають відновити курінь імені Павловича при горожанській школі, де він заник кілька літ тому за браком провідника. З важніших пластових підприємств на протязі цього року була Союзова Академія (українських, мадярських та жидівських пластунів), що пройшла з величезним успіхом. Пластуни нетерпляче чекають весни; коли зможуть одбувати одноденні табори. В половині березня відбудеться перший пластовий іспит.

На жаль, серед дорослих мало хто розуміє вагу пластового виховання, і тому вся праця лежить на де-кількох особах.

Берегово. Усіх членів 212. При гімназії 82, при горожанській школі 70, при народній — 60. З того 143 пластунів та 69 пластунок. Вожд проф. С. Іляшевич, його заступник проф. К. Заклинський, окружний звітодавець — інспектор Іван Гриць. 1) 8. хлоп'ячий курінь ім. Івана Богуна 68 чл., курінний Іван Цегла, 7 гуртків; 2) 9. дівочий курінь ім. Олени Пчілки 14 чл., курінна Ліда Манжула (обидва при гімназії); 3) хлоп'ячий курінь ім. Пилипа Орлика, 25 чл. курінний Василь Кузьмик; 4) дівочий курінь ім. Лесі Українки, 45 чл., курінна Ярослава Свободівна (обидва при горожанській школі); 5) хлоп'ячий зв'язок вовченят, 30 членів; 6) дівочий зв'язок лисичок, 30 чл. (обидва при народній школі), провідник бр. Савчук.

При Пласті існує Пластова Рада (щось на збір «Пластирияту», але членів вибирають самі пластуни). Також мають свій пластовий хор.

У куріні ім. Івана Богуна: 35 пластунів мають перший іспит, 2 — другий. У куріні ім. Олени Пчілки є 8 членів з першим пластовим іспитом, 1 — з другим. При курінях є санітарний гурток та гурток спортсменів, що має репрезентувати Пласт на спортових змаганнях. У жовтні пластуни з гімназії (брат Кузьмик) заложили Пласт при горожанській школі. А 18. листопаду 1932 бр. Савчук заложив Пласт при народній школі.

В осені 20 берегівських пластунів їздило на З'їзд до Королева над Тисою, де дали свої точки до загальної програми. 28. жовтня пластуни з гімназії виступали на академії в гімназії. А пластуни з горожанської школи на міській академії. Пізніше пластуни їздили й виступали на Гунійді-Хутір, де є наші пла-

стові частини. 18. XII. влаштували миколаївське свято. Під новий рік та під свято Йордана ходили колядувати. 14. II. 1933 дали представлення «Скупарь» Молієра. 7. III. 1933 виступали з танцями та співками на міській академії в честь президента Масарика. 12. III. 1933 було свято Шевченка, де вже виступали ново-згуртовані вовченята й лисички. Подала *Г. Манжула*.

Участь у світовому джемборі.

5. лютого 1933 в Ужгороді відбулося ширше засідання Краєвої Пластової Старшини Українського Пласту Закарпаття в присутності заступників усіх пластових округів. Ухвалено вислати делегацію на Світове Джемборі: 35 пластунів і 25 пластунок. Провід заїзду: репрезентаційний начальник бр. кр. звіт, інспек. Ю. Ревай, с. начальник пластунок А. Устияновичева, заступник начальника (реф. програмовий і звязку) бр. зб. пров. Ю. А. Шерегія, скарбник-обозний бр. орг. реф. І. Роман, командант табору в Геделе бр. заст. окр. звіт. В. Свереняк. Делегація готує виступи: 1. Мішаний хор, концертові й пластові пісні, богослуження (дирігент бр. Евг. Шерегія) та одноактівки з пластового та народного життя (у різних мовах). 2. Народню і пластову виставку українського мистецтва Закарпаття. 3. Спортові пластові виступи. 4. Українські народні танці. 5. Ріжний програм до трьох ватер. 6. Видання книги про Український Пласт на Закарпатті в кількох мовах (з ілюстраціями).

Провід заїзду влаштовує двохтижневий підготовчий табір у Солочині від 15. VII. ц. р. і закликає всіх, кому дорога свідома молодь українського народу на Закарпатті, прислати дари грошей та експонати для виставки на адресу: І. Роман, урядник, Ужгород, Підкарпатський Банк.

Подорож Хустського Пласту до Горінчова.

Щораз більше симпатій здобуває Пласт на провінції. Хустські пластові куріні (7, 98 пластунів -ок) часто виїждять до близьких сіл, улаштовуючи там прилюдні виступи, що кінчаються здебільшого заложенням нових пластових курінів. В окрузі є 4 пластові куріні в Буштіні, 117 душ, 2 в Унігові — 38 душ, 2 в Терембі — 48 душ та 1 в Солдобіші — 16 душ, разом — 9 курінів з 219 членами. Цілий пластовий округ має 16 курінів з 317 пластунами й пластунками.

12. лютого ц. р. відбулася подорож Хустських пластунів до Горінчова (більше село — 30 км. від Хусту). Вона цікава тим, що селяне самі зібрали (наколядували в час Різдва) хор коло кч. 100.— та, запросивши пластовий хор на цей день, найняли автобус і зі згаданих та ще власних грошей оплатили його, щоб «привіз наших пластунів до нас!» Мішаний пл. хор під проводом збір. пров. бр. Ю. А. Шерегія, провідниці с. А. Шерегієвої та диригента хору бр. Е. Шерегія в числі 28 душ, всі в нових пластових одностроях, привітав у Горінчові голова читальні, рухливий селянин Томишин. Спершу хор відспівав у грекокатолицькій церкві службу божу; місцевий парох опісля заявив, що ніколи ще не було стільки народу в церкві; всіх захопив хоровий спів. Членів хору розібрали селяне і місцева (також і чеська) інтелігенція на обід. Потім хор улаштував о 3-ій год. дня для шкільної молоді, а о 5-ій год. для громадянства концерт-академію. В програму входили: промова про Пласт, 9 концертових хорових пісень, 3 колядки, укр. танці — Катерина, Гопака, Подільський козачок та Запорозький козак, 4 декламації та ритмічна руханка під спів. В перервах грамофон грав українські пісні.

Виступ скінчився з великим успіхом у 7½ год. вечора. Голова читальні, заступник і парох щиро дякували, а чистий дохід (коло 150 кч.) передали Хустському Пластові на фонд Джемборі. В церкві і перед нею було зроблено кілька світлин учасників заїзду та селян. Місцеві учителі бр. і с. Шутки та бр. Е. Шерегія, до речи член 2. Курія Ст. Пл-ів у Хусті, дуже прислухалися до улаштування цього свята. Цим і улекшено заложення Пласту в Горінчові.

Український Пласт в Америці.

Сестра С. Перестюківна організувала другий український пластовий відділ в Америці, на цей раз в Джерсі Ситі коло Нью Йорку. Відділ має 50 членів — 30 дівчат, а 20 хлопців. Пластові сходни відбуваються там два рази тижнево, а в першому відділі, в Нью Йорку — один раз. С. Перестюківна замовила в СУПЕ 50 пластових відзнак.

Українська преса в Америці, головне «Свобода», Нью Йорк, та «Українські Вісти», Едмонтон раз-у-раз містять різні статті й замітки про Пласт, надіслані СУПЕ або свої власні.

Скавтська організація молоді в Америці. Часопис «Дніпро», що виходить у Філадельфії, надрукував у ч. 23 від 1. грудня 1932, у відділі «Молода Україна», начерк статуту організації української молоді при українських православних церквах в Америці. В цей начерк входить також і окремий *статут для скавтів*, що говорить про цілі і програму та заряд скавтів і однострій.

Канада. Виклад про Пласт. У програмі з'їзду Українців-Католиків Саскачевану 29. грудня 1932 р. в Саскатуні був між іншим також виклад «Пласт» екавтмастера Б. Корчинського, учителя з Голдфест, Канада.

Народний Дім в Едмонтоні почав організацію відділів Пласту при цій інституції. Перші сходи були 28. січня 1933.

Ріжне.

«МОЛОДЕ ЖИТТЯ» НА ЕМІГРАЦІЇ.

(З приватного листа до одного з членів Команди СУПЕ).

...Як би Ти знав, скільки всяких думок, почувань навівав на людину, коли бачити життєвість, стремління, упертість змагань. Коли я вперше побачив, а радше вперше почув, а потім побачив, що Ви, там — на еміграції, продовжуєте видання нашого пластового офіціоза, коли проглянув, що думаєте і як думаєте, справді якось радісно стає! Значить, ще живе «іскра й охота». Не ми, то другі, свободніші за нас, продовжують велике діло. А чи знаєш Ти, що оттаке маленьке число тепер «Вашого «М. Ж.» зробить куди більше, ніж давніше? Чи знаєш, що одним числом ми ділимося і читаємо його «від дошки до дошки», коли раніше ледви чи глянув дехто? Всеж поява «М. Ж.» настроює кожного з нас дуже бадьоро. Думками ми все одні, зв'язані мимо кордонів нероздільно. Радимо собі, як можемо, лиш щоби держатися вкупі. А Ви там, свободніші, легкіші тепер, робіть нам шлях. Піддержуйте нас на духові.

Ф. Б.

Пластун-Skaut, часопис пластової молоді. Рік XI. Ч. 1-2 вересень-жовтень 1932, 8 ст. канцел. формату. Ч. 3-5, листопад-грудень 1932 і січень 1933, 8 стор. Ч. 6, лютий 1933, 6 стор. Пластун-Skaut, часопис українського Пластового Уладу на Підкарпатті. Редагує колегія. Відповідальний редактор Юліян Ревай, Ужгород. Виходить раз на місяць на правах рукопису. Річна передплата кч. 10.—. Адреса редакції і адміністрації: І. Роман, Ужгород, Підкарпатський Банк. Окреме число 1 кч. (Пластун-Skaut виходить на циклостилію).

В чужій пресі. Фотографії з життя Українського Пласту в Краю уміщені в часопису чеських пластунів «Skaut-Junák»: річн. XVIII. (1921—32), чч. 8, 9, 10; річн. XIX. (1932—33), ч. 5. «Skaut Junák» у ч. 6 за 1933 р. умістив переклад дуже цікавого пластового оповідання «Чугайстир» з «Українського Пластуна». Переклав Д. Козицький.

Світова вистава в Шікаго. Як відомо вже братерству з преси, в 1933 році відбудеться у столітні роковини заложення цього міста, світова вистава. У цій виставі візьмуть також участь цілком самостійно й українці. Там в Шікаго знає український національний прапор поміж прапорами різних держав, як рівний з рівними. Українці з Шікаго усвідомили собі вагу цієї вистави. Українські павільони, що там будуть, мають репрезентувати цілий український нарід, його культуру, мистецтво та інші здобутки. Український Виставовий Комітет в Шікаго старается поширити свою акцію на інші місцевості, а також на Край. Український Пласт має улаштувати на виставі в Шікаго також свій відділ: 1. щоб показати чужинцям з усього світу, що ту виставу будуть одвідувати, що є на світі і український пласт, і який він, 2. щоб пропагувати пласт серед українців в Америці, зокрема серед молоді.

Бібліотека ім. С. Петлюри в Парижі закликає всіх українців складати датки на бібліотеку, надсилає їй книжки, різні пам'ятки. Адреса: Bibliothèque Ukrainienne Simon Petlura. 41, rue de la Tour d'Auvergne. Paris 9. France.

Виправити! У ч. 3-4 «М. Ж.» проскочили прикрі друкарські помилки, а саме: У вірші «Натяк» рядок «чимало в курні у нас» треба читати так: «чимало в курні в нас». У вірші «Добрий вчинок» 13 рядок «самотного в пустелю дума завела» треба читати так: «самотного в пустелю задума завела».

З М І С Т:

	Ст.
1. Світовий Начальник Бейден-Повелл (з ілюстр.)	1
2. Відповідь поетові, вірш, <i>Ір. Наріжна</i>	2
3. Крути, <i>О. С.</i>	2
4. Пластова веселість, <i>М. Степчишин</i>	3
5. Т. Шевченко. (Портрет та слова з Кобзаря)	4
6. Лісова школа, <i>Д. Козіцький</i>	5
7. Пласт, як виховничий систем, <i>Петро Зленко</i>	8
8. Пластун-самітник, <i>інж. Е. Кульчицький</i>	10
9. Розвій старшого пластуництва та його обличчя в момент розв'язання, <i>Чорний Вуж</i>	12
10. Спогади про Пласт на Україні та на чужині, <i>Юрко Гончарів-Гончаренко</i>	15
11. Пласт на Україні, <i>Евген Деслав</i>	16
12. До історії Пласту на Україні, <i>Тигр (П. Богацький)</i>	16
13. Пласт у Берегові на Закарпатті, <i>Г. Манжула</i>	18
14. «Червона Калина», <i>Горлиця (А. Чернявська)</i>	19
15. Преса про Український Пласт за 1932 р., зібрала <i>Волошка</i>	20
16. З життя СУПЕ: IV. Загальний З'їзд СУПЕ. Пластовий ранок у Ржевниці. (з ілюстр.). Зв'язок новиків у Братиславі, <i>Н. IV. К. Ст. Пл.-ок ім. О. Кубилянської</i> в Празі. XIII. К. Ст. Пл. «22. Січня» у Відні. XI. К. Ст. Пл. ім. Ф. Черника, Грац. III. К. Ст. Пл. ім. О. Вахнянина в Празі (з іл.). Пласт-прият у Празі. Пластприят у Ржевниці	21
17. Курінь ім. Лесі Українки	24
18. Пласт на Закарпатті (Рахів, Вел. Бичків, Ясіня, Мукачєво й округ, Берегово, подала <i>Г. Манжула</i>). Участь у світовому джемборі. Подорож Хустського Пласту до Горінчова	25
19. Український Пласт в Америці	26
20. Річне	27

Ціна подвійного числа 5 кор. чеськ. (15 амер. центів) з пересилкою. — Видає Союз Українських Пластунів-Емігрантів. — Відповідальна редакторка п. Марія Готтлібова. — Головний редактор проф. О. Бочковський. — Адреса адміністрації: E. Wyrowyj. Praha-Vinohrady, Chodská 16. Czechoslovakia.

«МОЛОДЕ ЖИТТЯ», ч. 5.—6., duben 1933.

OBSAH: 1. Světový náčelník Baden-Powell. 2. Odpověď básníku, báseň, *Ir. Narižna*. 3. Kruty, *O. S.* 4. Skautská veselost, *M. Stepčyšyn*. 5. T. Ševčenko. 6. Lesní škola, *D. Kozickýj*. 7. Skauting, jako výchovný systém, *P. Zlenko*. 8. Skaut-jednotlivec, *ing. E. Kulčickýj*. 9. Vývoj old-skautingu a jeho obličej v momentě rozpuštění, *Čornýj Vuž*. 10. Vzpomínky na skauting na Ukrajině a v cizině, *J. Hončariv-Hončarenko*. 11. Skauting na Ukrajině, *E. Deslav*. 12. Z dějin skautingu na Ukrajině, *Tygr*. 13. Skauting v Berehově na Podkarpatské Rusi, *H. Manžula*. 14. »Červená Kalyna«, *Hortycja*. 15. Tisk o ukrajinském skautingu za r. 1932, *Vološka*. 16. Ze života SUPE. 17. Oddíl L. Ukrajinky. 18. Skauting na Podkarpatské Rusi. 19. Ukrajinský skauting v Americe. 20. Různé.

Передпичають «ВОГНІ», місячник української молоді!

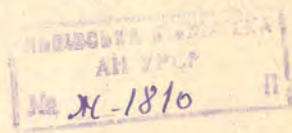
Передплата річно 3.50 зл. п. (кч. 14.—), піврічно 2.— зл. п. (кч. 8.—), поодинокє число 35 сот. (кч. 1.50) з пересилкою.

Адреса редакції й адміністрації: Львів, Корняків 1.

«Вісти СУПЕ» виходять щомісяця з додатком «Порадник провідника». Ціна окремого числа 1 кч. (3 амер. центів), з пересилкою. З постанови Команди СУПЕ передплата для всіх пластунів і пл. частин обов'язкова. Попередні числа Вістей 1-19 можна набувати по 1 кч. з пересилкою. Поштовеkonto СУПЕ в Празі ч. 80.802.

»Molode Žyttja«, časopis ukrajinských skautů, vychází 4krát ročně. Vydavatel a majitel Svaz ukr. skautů emigrantů. Hlavní redaktor doc. O. Bočkovský. Odpovědná redaktorka sl. Marie Gottlieblová, Praha-Vinohrady, Kolínská 12. Adresa administrace a Svazu: Praha XII, Chodská 16, E. Wyrowyj. Tiskem Legiografie, Praha-Vršovice, Sámova 665. Novinová sazba povolena řed. pošt a telegr. č. 192.787-VII-31.

Ціна 5 кор. чеськ.

4923 -
- 4925

IV
HC-17033
1930-1-2,
34-7
1931-1
1932-2, 3/4
1933-5/6

24